БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 87 (578)

4 МАЙ ЖУМА 1956 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Мамлакатимиз халқлари, бутун прогрессив инсоният 1 Майни зўр тантана билан байрам қилдилар. Совет халқи жонажон Коммунистик партия ва Совет ҳукумати теварагига янада мустаҳкам жипслашганлигини, КПСС XX съезди қарорларини муваффақият билан амалга оширишга қатъий қарор берганлигини ёрқин намойиш қилди.

Халқимиз ижодий кучларининг буюк намойиши

Совет халқи, бутун прогрессив инсоният бу йил баҳор байрами — 1 Майни зўр шодлиқ билан байрам қилдилар. 1 Май намойиши тинчлик, демократия ва социализм кучлари бениҳоя ўсганлигини, капиталистик мамлакатлардаги ишчилар ҳаракати жуда катта куч бўлиб қолганлигини, тинчлик тарафдорлари ҳаракати ўсиб, қудратли факторга айланиб қолганлигини, жаҳон ишчилар синфининг бирлиги янада мустаҳкамланганлигини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди. Ишчилар синфи урушнинг олдини олиш учун, тинчлик ва халқлар ўртасида ҳамкорлик учун ўз бирдамликларини, ҳамжиҳатликларини кўрсатмоқдалар, пролетар интернационализми байроғини баланд кўтармоқдалар.

Биринчи Май байрами совет халқи маънавий-сиёсий бирлиги, СССР халқларининг қардошларча дўстлиги, ватанпарварлигининг намойишига айланди. Коммунизм ижодкори бўлган совет халқи 1 Май намойишида ўзининг буюк яратувчилик, қайта қурувчилик кучини, коммунизм қуришга бўлган ишончини яна бир бор кўрсатди.

Ижоркор халқимиз 1 Майни катта меҳнат ғалабалари билан кутиб олди. Партиямиз XIX съезди томонидан қўйилган бешинчи беш йиллик план вазифалари муддатидан илгари бажарилди. 1955 йилда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 1940 йилдагига нисбатан 3,2 баравар кўпайди. Ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш 3,9 баравар кўпайди. Оғир индустриянинг муваффақиятли ривожланганлиги ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ортганлиги беш йилнинг охирига келиб халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни урушдан аввалгига нисбатан икки баравардан зиёд кўпайтиришни таъминлади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг шонли XX съезди совет халқига коммунизм қурилишининг жуда кенг программасини чизиб берди. Партиянинг XX съезди томонидан қабул қилинган олтинчи беш йиллик план Директиваларида социалистик халқ хўжалиги ва маданиятимизни юксалтиришнинг амалий йўллари белгиланган. Шуни айтиш кифоядирки, олтинчи беш йилликнинг охирида СССРда 1950 йилдагига қараганда саноат маҳсулоти 3 баравар кўп ишлаб чиқарилади. Ғалланинг ялпи ҳосили йилига 11 миллиард пудга етказилиши кўзда тутилади. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва чорвачилик маҳсулдорлиги ошади.

Олтинчи беш йиллик СССРнинг асосий иқтисодий вазифасини: аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш жиҳатидан энг ривожланган капиталистик мамлакатларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш вазифасини ҳал этиш йўлида қўйилган катта қадам бўлади. Коммунистик партиянинг шонли XX съезди бу вазифани тарихан қисқа муддатларда ҳал қилишнинг реал имкониятларини асослаб берди. Бу йилги 1 Май байрами ижодкор совет халқининг олтинчи беш йиллик планни муддатидан илгари бажаришга бўлган буюк иродасини кўрсатди.

Областимиз меҳнаткашлари 1 Май байрамида партиямиз шонли XX съезди томонидан қўйилган буюк вазифаларни амалга ошириш учун қатъий бел боғлаганликларини намойиш қилдилар. Область саноат корхоналари 1956 йил I квартал планини 104,1 процент, шаҳар саноати эса 104,4 процент бажарди. Давлатга пландан ташқари 83 миллион 917 минг сўмлик маҳсулот берилди.

И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати, «Подъёмник» заводи, Тошкент пахта тозалаш заводи, 4-ғишт заводлари бошқармаси ва бошқа ўнлаб корхоналар КПСС XX съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб, олтинчи беш йилликнинг биринчи йили — 1956 йил 4 ойлик планини бажардилар. Янгийўл, Чирчиқ, Олмалиқ, Оҳангарон ва бошқа шаҳарлар саноат корхоналарининг коллективлари ҳам 1 Майни катта меҳнат ғалабалари билан нишонладилар. Улар партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган ҳар қандай вазифани ҳам бажаришга тайёр эканликларини намойиш қилдилар.

Областимиз илғор колхоз, совхозлари 1 Майга қадар чигитни бир текис ундириб олиб, культивацияни бошлаб юбордилар. Колхозчилар, МТС ва совхозларнинг ходимлари КПСС Марказий Комитетининг майолди Чақириқларидан илҳомланиб, мамлакатга тобора кўп пахта, қанд лавлаги, зиғир, бошқа техника экинлари, картошка, сабзавот етказиб беришга қарор қилганликларини кўрсатдилар.

Хитой Халқ Республикаси ва халқ демократияси мамлакатлари меҳнаткашлари 1 Майни буюк ғалабалар билан байрам қилдилар. Улуғ Хитой халқи ўз мамлакатида социалистик ўзгаришларни муваффақият билан амалга оширмоқда. Польша, Чехословакия, Венгрия, Болгария, Румыния, Албания ва бошқа халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари ўз экономика ва маданиятларини ривожлантиришда катта ғалабаларга эришмоқдалар. Ҳозирги вақтда социалистик система ер юзининг Шимолий Муз океанидан то Памирга қадар, Болтиқ ва Арктика қирғоқларидан то Куриль оролларига ва Жанубий Хитой денгизига қадар ғоят кенг масофада ҳукмрон система бўлиб қолди. Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари ўртасида ҳамкорлик ва қардошларча дўстлик тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Бу йилги 1 Май байрами СССР, Хитой Халқ Республикаси ва халқ демократияси мамлакатлари ўртасидаги қардошларча дўстлик намойишига айланди.

Биринчи Май намойиши Совет Иттифоқи халқларининг тинчликка интилаётганликларини намойиш қилди. Турли ижтимоий системаларнинг тинч тотув бўлиб яшашини таъминловчи ленинча сиёсат — Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг бош йўлидир. Бу тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш, ҳамма мамлакатлар билан иқтисодий ва маданий алоқаларни ривожлантириш сиёсатидир. Совет Иттифоқи дунёдаги барча давлатлар билан тинч савдо ва маданий алоқалар ўрнатиш учун актив курашмоқда. ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг Аъзоси Н. С. Хрущевнинг Ҳиндистон, Бирма, Афғонистонга, сўнгра Англияга қилган сафари ва Биринчи Май арафасида муваффақиятли якунланган Англия — Совет музокаралари Совет Иттифоқининг халқ аро кескинликни юмшатиш ва давлатларнинг тинч тотув бўлиб яшаши учун актив кураш олиб бораётганлигини кўрсатувчи далилдир.

Шарқ халқлари бу йил 1 Майни озодлик учун, миллий мустақиллик учун курашда катта муваффақиятлар билан кутиб олдилар. Ҳозирги кунда шундай вазият юзага келдики, империализмнинг мустамлака системаси бутунлай барбод бўлиш арафасида турипти. Ҳиндистон, Бирма, Индонезия, Цейлон халқлари мустамлакачилик системасидан халос бўлдилар. Яқин ва Ўрта Шарқда, Африка, Сурия, Ливан, Миср, Эфиопия, Ливия, Либерия, Судан ва бошқа шу сингари давлатлар мустақилликка эришдилар. Марокаш ва Тунис халқлари миллий-озодлик учун, мустамлака зулмига қарши курашда катта муваффақиятларга эришдилар. Африка халқлари озодлик учун кескин курашмоқдалар. Мустамлакачилик системасининг барбод бўлиши умумий тус олди. Биринчи Май кунларида кўп миллионли Шарқ халқлари шармандали мустамлакачилик системасини батамом тугатиш учун курашаётганликларини намойиш қилиб кўрсатдилар.

Совет халқининг коммунизмга бориш йўлини тўхтата оладиган куч дунёда йўқ. Ижодий кучларга эга бўлган Совет мамлакати тўхтовсиз олға бормоқда. Ижодий куч ва қудратга тўлиб-тошган қаҳрамон совет халқи ўзининг жонажон Коммунистик партиясини беҳад севади. Биринчи Май байрами совет халқининг Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига чексиз садоқатининг намойишига айланди. Чунки меҳнаткашларнинг туб ҳаётий манфаатларини ифодаловчи, халққа чексиз содиқ бўлган, халқ билан чамбарчас боғланган Коммунистик партия совет халқини коммунизмнинг кенг йўлларидан олға бошлаб бормоқда.

Қизил майдонда Биринчи май паради ва намойиши

Совет элида Биринчи май шодиёна умумхалқ байрами бўлиб бошланди. Ватанимиз меҳнаткашлари уни ишлаб чиқаришда янги ғалабалар билан кутиб олдилар. Партия XX съездининг тарихий қарорларидан руҳланган Совет Иттифоқи халқлари олтинчи беш йиллик планини муддатидан олдин амалга оширмоқ учун социалистик мусобақани жуда катта ғайрат билан авж олдирмоқдалар.

Москва байроқлар орасида гулдек яшнаб турибди.

Қизил майдон. Бу ерда традицион ҳарбий парад ва меҳнаткашлар вакилларининг намойиши бўлди. Кремль девори олдидаги гранит трибуналар тантаналар бошланмасдан анча олдин одамлар билан лиқ тўлабошлади. СССР ва РСФСР Олий Советларининг депутатлари, давлат ва жамоат арбоблари, донгдор кишилар — ишчилар, колхозчилар, олимлар, совет маданиятининг отоқли арбоблари, СССР Қуролли Кучларининг генераллари ва адмираллари трибуналардан жой оладилар. Дипломатик корпус аъзолари, чет давлатларнинг ҳарбий атташелари ҳам шу ердалар.

Чет эллардан келган жуда кўп меҳмонлар—50 га яқин делегация байрамда ҳозир бўлди.

Майдоннинг байрам безаклари ҳамманинг эътиборини ўзига тортади. ГУМ биносининг томидаги ва башняларидаги байроқларни шамол ҳилпиратиб турибди. Бу бино фасадининг қоқ ўртасида — илмий коммунизмнинг асосчиси, халқаро пролетариатнинг улуғ устози ва йўлбошчиси Карл Маркснинг ҳамда меҳнаткашларнинг гениал йўлбошчиси, Коммунистик партиянинг ва жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Лениннинг портретлари қўйилган.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи май Чақириқларидан биридаги: «Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлиги остида коммунизм ғалабаси сари, олға!» деган сўзлар жуда катта қизил алвонга ёзиб қўйилган.

Совет халқларининг қардошларча бузилмас дўстлигини кўрсатувчи символ бўлган СССР Давлат герби ва иттифоқчи республикаларнинг герблари трибуналардан кўриниб турибди.

Кремльнинг Спасский башнясидаги соатлар стрелкалари эрталабки соат 10 га яқинлашмоқда.

Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, А. В. Аристов, Н. И. Беляев ўртоқлар, маршаллар, адмираллар, генераллар Мавзолей трибунасига чиқадилар. Трибуналарда қарсаклар тўлқини бошланади.

Соат ўн. «Парад, смирно!» деган команда янграйди. Қизил майдондаги ва Манеж майдонидаги, атроф кўчалардаги қўшинлар қотгандек бўлиб туриб қоладилар. СССР Мудофаа Министри, Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков очиқ машинада Спасский башня аркидан чиқиб келаётган пайтда кутиб олиш маршининг тетик ва қувноқ садолари янграйди. Машина майдон ўртасига келиб тўхтайди. Парад қўмондони Совет Иттифоқи Маршали К. С. Москаленконинг СССР Мудофаа Министрига рапорт бериб айтаётган ҳар бир сўзи аниқ эшитилади.

Мудофаа Министри Г. К. Жуков Маршал К. С. Москаленко билан бирликда ҳарбий қисмлар олдидан ўтабошлайди. У, қўшинлар билан саломлашади, уларни байрам билан қутлайди.

Орадан бирнеча минут ўтади. Глинканинг минг кишилик оркестр томонидан ижро этилган «Шуҳратинг улуғ бўлсин!» музикасининг улуғвор оҳанглари қўшинларнинг колонналари устида янграйди.

СССР Мудофаа Министри Қизил майдонга қайтиб келиб, Мавзолейнинг Марказий трибунасига чиқади ва солдатларга ҳамда матросларга, сержантларга ва старшиналарга, офицерларга, генералларга ва адмиралларга, Совет Иттифоқи меҳнаткашларига, чет эл меҳмонларига мурожаат қилиб нутқ сўзлайди.

...мамлакатларининг ва мустаҳкам тинчликдан манфаатдор бўлган бошқа давлатларнинг тинчликсевар сиёсати халқаро муносабатларни янада яхшилаш учун ҳамда музокаралар олиб бориш йўли билан, тўла тенг ҳуқуқлилик ва ички ишларга аралашмаслик асосида низоъли масалаларни ҳал қилиш учун кенг перспективалар очиб бермоқда.

Бундай тинчликсевар сиёсатни бутун дунё халқлари тўла равишда маъқулламоқдалар ва қўллаб-қувватламоқдалар.

Бироқ, буларнинг ҳаммаси бизнинг сафларимизда бепарволик ва беғамлик кайфиятини туғдирмаслиги лозим. Реакцион империалистик доиралар ўзларининг эгоистик мақсадларини амалга оширишга интилиб «совуқ муносабатлар уруши» сиёсатини, халқаро муносабатларни кескинлаштириш ҳамда энг муҳим халқаро масалаларни ҳал қилишда тўсқинликлар вужудга келтириш сиёсатини давом эттирмоқдалар.

Бу шароитда халқлар тинчлик учун, янги уруш хавфига қарши курашдаги ўз хушъёрликларини ва қатъиятларини сусайтирмасликлари лозим.

Совет халқи тинчлик душманларининг кирдикорларини диққат билан кузатиб турибди ва социалистик давлатнинг мудофаа қувватини янада мустаҳкамламоқ учун зарур чораларни кўрмоқда.

Биринчи даражали ҳарбий техника билан қуролланган Совет Қуролли Кучлари давлатимиз хавфсизлигининг содиқ посбони ва мустаҳкам гарантиясидир. Совет Қуролли Кучлари Ватан олдидаги ўз бурчини ўзига муносиб равишда шараф билан бажаришга ҳамиша тайёр.

Яшасин меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик куни бўлган Биринчи май!

Яшасин коммунизм қураётган қаҳрамон совет халқи!

Яшасин жонажон Совет Ҳукуматимиз!

Ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчисига— Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

Ура!

* * *

Қудратли «ура!» садолари Қизил майдон бўйлаб янгради. Шу онда тўплар отилиб салют берилди. Совет Иттифоқининг Давлат гимни садолари тантанавор бўлиб янгради.

Фанфарчиларнинг олтин ҳал жияк тутилган қизил вимпеллари кўтарилди. Яна фанфарлар чалинди. Команда садоси бутун Қизил майдонга ёйилди. Шу ондаёқ ҳарбий парад қатнашчиларининг биринчи колоннаси қадам ташлаб юрабошлади. Унинг кетидан иккинчи, учинчи... колонналар йўлга тушди.

Қўшинларнинг тантанавор марши бошланди!

Традиция бўлиб қолган одатга кўра, парадни ҳарбий академияларнинг ўқувчилари—Совет Армиясининг ҳусни ва ифтихори бўлган офицерлар бошлаб бердилар. М. В. Фрунзе номидаги Ленин орденли ва биринчи даражали Суворов орденли, Қизил байроқли Ҳарбий академия байроғини Совет Иттифоқи Қаҳрамони подполковник Прохоров кўтариб ўтмоқда.

В. И. Ленин номидаги Ленин орденли, Қизил Байроқли Ҳарбий-Сиёсий академиянинг, Дзержинский номидаги Ленин орденли ва биринчи даражали Суворов орденли ҳарбий артиллерия инженерлик академиясининг, Ленин орденли бронетанк қўшинлари ҳарбий академиясининг, Куйбишев номидаги Қизил байроқли ҳарбий инженерлик академиясининг, Қизил байроқли ҳарбий-ҳаво академиясининг, профессор Жуковский номидаги Қизил байроқли, Ленин орденли ҳарбий-ҳаво инженерлик академиясининг ўқувчилари ўтмоқдалар.

Трибуналарда қарсаклар деярлик тўхтамай чалиниб турди.

Совет Армияси офицерлари корпусининг—Қуролли Кучларимиз команда составидаги ажойиб кадрлар вакилларининг тантанали марши тамом бўлди. Офицерлар ўзларининг назарий ва амалий билимларини ҳормай-толмай оширмоқдалар.

Тарих музейи олдида ҳарбий-денгиз кучларининг оқ-зангори шойи байроғи кўринди. Денгизчилар шарафига хурсандлик хитоблари ва қарсаклар бошланди. Тилларда достон бўлган кемаларда—«Потемкин» броненосцида, «Варяг» ва «Аврора» крейсерларида хизмат қилган денгизчиларнинг авлодларини халқимиз меҳрмуҳаббат билан ўстирмоқда. Ўз ҳарбий хизматини оддий матрос бўлиб бошлаган Совет Иттифоқи Қаҳрамони контр-адмирал Египко денгизчиларнинг терма полкини бошлаб ўтди.

РСФСР Олий Совети номидаги Қизил байроқли ҳарбий ўқув юрти курсантлари гранит тош қопланган йўлдан гумбур қадам ташлаб ўтиб бормоқдалар. Бу ҳарбий ўқув юрти 1917 йил декабрида В. И. Лениннинг кўрсатмаси билан ташкил этилган. Бу ўқув юрти тарихидаги кўпгина шонли саҳифалар Ленин номи билан боғланган. Кремль курсантлари Владимир Ильич квартираси олдида 27 постда фахрий қоровулликда турганлар. 1920 йил 1 майда Кремльда ўтказилган Бутун Россия шанбалигида В. И. Ленин курсантлар билан биргаликда қатнашган.

Генерал-майор Лукашев бошчилигидаги шонли чегарачиларни Қизил майдон хурсанд бўлиб кутиб олди.

Параднинг энг ёш қатнашчилари — суворовчилар ва нахимовчилар ўтаётганида ҳамиша бўлганидек бу сафар ҳам уларга томошабинлар қойил қолдилар.

Қизил майдон бирнафас бўш қолди. Тарих музейи томонидан моторларнинг гувуллагани эшитилди. М. И. Калинин номидаги Суворов орденли, Қизил байроқли механизациялаштирилган гвардия Таман дивизиясининг бронетранспортерлари шуондаёқ бутун майдонга ёйилиб ўтабошлади. Ҳарбий бронетранспортерда гвардиячи жангчилар ўтириб олганлар. Уларнинг қўлида энг янги отиш қуроли бор.

Таман дивизияси кетидан десантчилар ўтди.

Парадда Совет Армиясининг жуда хилма-хил замонавий қурол-яроғлари ва янги техника намойиш қилинди. Халқ армияни, флотни ва авиацияни ҳозирги замон фани муваффақиятларининг маҳсулоти бўлган биринчи даражали техника билан қуроллантирмоқда.

Артиллерия қисмларининг маршини кўрган ҳарбир киши—уни асло унутмайди. Бу қисмларда Улуғ Ватан урушидан кейин яратилган янгиликлар кўп. Булар орасида зенит артиллерия воситалари, танкка қарши отадиган тўплар бор. Халқ «Катюша» деб ном берган замонавий реактив установкалар ҳозирги вақтда энг хилма-хил вазифаларни уддалайолади.

Ер усти артиллерия қуроллари орасида катта тезлик билан ва ғоят узоққа отадиган, емириш қуввати анча кучли бўлган катта калибрли тўплар эътиборни ўзига жалб қилади.

Парадда намойиш қилинганларнинг ҳаммаси ҳозирги совет артиллерияси Улуғ Ватан уруши вақтидагига қараганда анча тараққий қилиб кетганлигидан далолат беради.

Минг-минглаб томошабинлар қирувчи самолётларнинг учишини завқланиб томоша қилдилар. Бу самолётлар товуш тарқалишидан ҳам тезроқ бўлган тезлик билан ғизиллаб ўтиб кетди. Бу ғизиллаб ўтаётган самолётларни полковниклар Бабаев, Степанов, Кудравцев, Оноприенко бошқариб бордилар. Совет кишилари кумуш тусли машиналарга қараб, Ватанимиз авиацияси билан, совет халқининг шон-шуҳратга тўлган қанотли фарзандлари билан мана шундай аъло даражадаги машиналарни яратиб берган талантли конструкторлар ва ишчилар билан фахрланадилар.

Қизил майдондаги Биринчи май паради ғалабалар билан шуҳрат қозонган шавкатли Совет Қуролли Кучларининг техника қуввати ошиб кетганлигини, Ватанимиз тинчлиги ва хавфсизлигининг посбони бўлган солдат ва офицерларнинг ажойиб жанговар маҳоратини намойиш қилди.

* * *

Парад тугади. Москва меҳнаткашларининг намойиши бошланади.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Совет Иттифоқи Маршали Г. К. Жуков нутқи

Ўртоқ солдатлар ва матрослар, сержантлар ва старшиналар!

Ўртоқ офицерлар, генераллар ва адмираллар!

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари!

Чет эллардан келган ҳурматли меҳмонларимиз!

Совет Ҳукуматининг ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг номидан ва уларнинг топшириғига биноан сизларни бутун дунё меҳнаткашларининг халқаро бирдамлик куни бўлган Биринчи май билан қизғин табриклайман ва қутлайман.

Бу йил Совет Иттифоқи халқлари Биринчи май байрами кунини катта завқ билан ва руҳланиб кутиб олмоқдалар. Совет халқи улуғ Ленин кўрсатиб берган йўлдан оғишмай бориб, коммунизм қуришда янги муваффақиятларга эришди. Коммунистик партиянинг XX съезди Ватанимиз экономикасини ва маданиятини зўр куч билан янада юксалтиришнинг, совет халқи фаровонлигини оширишнинг жуда катта программасини тузиб берди.

Коммунистик қурилишнинг улуғвор перспективалари партия билан халқнинг бузилмас бирлигини мустаҳкамламоқда, совет кишиларининг сиёсий активлигини тағин ҳам юқори кўтармоқда ва уларни совет социалистик давлатининг қудратини ошириш манфаатлари йўлида фидокорона меҳнат қилишга илҳомлантирмоқда.

Совет халқи партия XX съездининг тарихий қарорларини марксизм-ленинизм байроғи остида мамлакатимизни ишонч билан коммунизм сари олиб бораётган Коммунистик партия коллектив донишмандлигининг ифодаси деб билмоқда.

Улуғ Хитойнинг ва барча халқ-демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари Биринчи май кунини янги социалистик ҳаёт қуришдаги катта муваффақиятлар билан нишонламоқдалар. Социализм мамлакатларининг улуғ ҳамкорлиги йил сайин тўхтовсиз мустаҳкамланиб бормоқда, шу мамлакатларнинг халқлари ўртасидаги бузилмас дўстлик ва ҳамкорлик барқ уриб яшнамоқда.

Бу йил Биринчи май байрами бутун дунё меҳнаткашларининг халқлар ўртасида тинчлик учун, демократия, эркинлик ва миллий мустақиллик учун курашини кучайтириш белгиси остида ўтаётир.

Халқимиз барча мамлакатларнинг халқлари билан дўст бўлиб ва тинчликда яшашни истайди. Совет Иттифоқи давлатларнинг ижтимоий тузумидан қатъи назар улар билан тинч-тотув яшаш тўғрисидаги ленинча принципга бундан буён ҳам оғишмай амал қилаверадики, бу нарса Коммунистик партия XX съездининг қарорларида алоҳида уқтириб ўтилди.

Совет Ҳукумати халқаро кескинликни янада юмшатиш учун, давлатлар ўртасида дўстона муносабатлар ўрнатиш учун, тенглик ва ўзаро манфаатдорлик асосида иқтисодий ва маданий алоқаларни кенгайтириш учун қунт билан олиб бораётган курашини давом эттирмоқда.

Совет Иттифоқи халқаро кескинликни янада юмшатишга ва давлатлар ўртасида ишонч ўрнатишга интилаётганлигини ўзининг амалий ишлари билан исбот қилмоқда. Буни Совет Ҳукуматининг қурол-яроғларни камайтириш ва ялпи қирғин қуролини тақиқлаш тўғрисидаги янги таклифлари. Қуролли Кучлар сонини ва мудофаа харажатларини изчиллик билан камайтираётганлиги тасдиқлаб турибди.

Совет Иттифоқининг, Хитой Халқ Республикасининг, халқ демократияси

Тошкентда 1 Май. В. И. Ленин номли майдонда ҳарбий парад.

В. Салов фотоси.

Тошкентда 1 Май. Меҳнаткашлар-намойиши. В. Салов фотоси.

Қизил майдонда Биринчи май паради ва намойиши

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

Байроқдорлар группаси намойишчилар колонналарининг олдида ўтиб бормоқда. Байроқдор пойтахтнинг қизил духоба байроғини май шамоли ҳилпиллатмоқда. Улар кетидан пионерларнинг, ёш москвалиларнинг колоннаси Қизил майдонга кириб келди. Колонна трибуналар олдига келиши билан энг кенжатой ўқувчиларнинг бир тўдаси зиналардан юриб Мавзолей трибунасига югуриб чиқади. Болалар партия ва ҳукумат раҳбарларига гуллар тақдим қиладилар.

Қўшиқ ва музика садолари тобора кучлироқ янграмоқда.

Майдонда гуллардан тўқилган гилам пайдо бўлди. Уни физкультурачилар кўтариб ўтаётир.

1 МАЯ —

деган сўзлар қуёш нурида ярқираб кўринади.

СССРнинг жуда катта гербини, иттифоқчи республикаларнинг байроқлари орасида Ватанимизнинг Қизил байроғини баланд кўтариб ўтмоқдалар. Майдоннинг у чеккасидан бу чеккасигача чўзилган алвонларга:

— Совет халқига шон-шарафлар!

деган чуқур маъноли сўзлар ёзилган.

Жаҳонда биринчи социалистик давлат улуғ Ленин идеяларини амалга ошираётган шу совет халқи туфайли электр, металл мамлакатига, кўпмиллатли, юксак маданият мамлакатига ва интернационал алоқаларни кучайтираётган мамлакатга айланди. Илмий коммунизм асосчиси Карл Маркс портрети солинган байроқ олисдан кўриниб турибди. Байроқлар орасида — ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг гениал йўлбошчиси ва устози Владимир Ильич Ленин портретини кўтариб келмоқдалар.

Социализм мамлакатининг ёшлиги — йигитлар ва қизлар —коммунистик қурилишнинг актив қатнашчилари Қизил майдонга кириб келадилар.

Физкультурачилар хилма-хил гимнастика машқларини ижро этиб ҳаммани қойил қиладилар.

Физкультурачилар парадининг охирида динамочилар ўтдилар. Юзлаб йигит ва қизларнинг овозлари бирга қўшилди.

Жаҳонга тинчлик!

Халққа шон-шарафлар!

Партияга шон-шарафлар!

Бу сўзлар узоқ-узоқларгача эшитилди.

Қизил майдоннинг ҳамма томонида хурсандлик ифодаси бўлган «Ура» садоси янгради.

Киров, Москварецкий, Ленин, Красная Пресня, Совет, Свердлов, Дзержинский, Шчербаков, Бауман. Куйбишев Красногвардейский, Молотов районлари намойишчиларининг колонналари байроқлар кўтариб оркестрларнинг музика садолари остида майдонга кириб келадилар.

Москва ишчилари партиямиз XX съездининг қарорларига жавобан сиёсий соҳада ва меҳнат соҳасида ғайратни кучайтириб юбордилар.

Намойишчиларнинг колонналари Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. И. Кириченко, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев портретларини кўтариб ўтмоқдалар.

Владимир Ильич номидаги завод колоннаси. Бақувват электромоторлар ишлаб чиқараётган бу завод ишчилари бир-бирларини фахрланиб ва ғоят самимият билан ильиччилар деб атайдилар. Улар Ленин васиятларини муқаддас билиб бажариб, чинакам ижодий руҳ билан меҳнат қилмоқдалар. Бу заводда меҳнат унумдорлиги беш йил мобайнида икки баравар кўпайди. Мартен сурати солинган ва 68,3 миллион тонна пўлат деган сўзлар бўртма ҳарфлар билан кўрсатилган транспарантни баланд кўтариб ўтдилар. Мамлакатимиз олтинчи беш йилликнинг охирги йилида шунча пўлат ишлаб чиқариши лозим.

Москва корхоналарининг ажойиб новаторлари: «Красний пролетарий» заводининг токарлари Н. Михайлов ва К. Ивановни, шу корхонанинг старший мастери И. Белов, тўқимачилар — Зинаида ва Мария Титовалар, Трехгорная мануфактурасида ишлаганларнинг авлоди — Моисеевларнинг дўстона оиласи майдондан ўтиб бораётганида трибуналардагиларнинг ҳаммаси уларни табриклаб қолдилар. Ота-боболари ҳам Трехгорная мануфактурасида ишлаб келган шу оиладан саккиз киши ҳозир ҳам шу корхонада ишламоқда. Намойишчилар орасида калибрчилар А. Сенин, Н. Гупчин, И. Милованов, В. Пустовалов ҳам бор. Булар юксак даражада аниқлик мастерлари деб ном олганлар.

Фан билан ишлаб чиқариш ўртасидаги иноқлик туфайли техника тараққий қилмоқда. СССР Фанлар академиясининг тадқиқот институтларида ишловчи илмий ходимларнинг коллективлари трибуналар олдидан ўтаётир. Совет олимларининг меҳнати туфайли СССРда атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш ишлари тобора кенг авж олмоқда. Плакатлардан бирида, «Олтинчи беш йилликда ҳаммаси бўлиб 2-2,5 миллион киловатт қувват берадиган атом электростанциялари қуриладн», деган сўзлар кўзга ташланади.

Ранг-баранг тусдаги майин шойи байроқлар ҳилпилламоқда. Гуллардан ясалган юлдузлар тўдасининг ўртасига қуйидаги сўзлар юз марталаб такрорланган:

Яшасин меҳнаткашларнинг Халқаро пролетар бирдамлиги куни — бутун дунё ишчиларининг қардошлик куни бўлган Биринчи май!

Тинчлик учун, демократия учун, социализм учун курашаётган ҳамма халқларга қардошлик саломини ифодаловчи сўзлар ёзилган қизил алвонларни намойишчилар кўтариб ўтмоқдалар.

Совет кишилари ўз мамлакатида социалистик ўзгартишларни муваффақият билан амалга ошираётган улуғ хитой халқини Биринчи май кунида қизғин табрикламоқдалар. Намойишчилар Мао Цзэ-дун, Чжу Дэ, Лю Шао-ци, Чжоу Энь-лай портретларини кўтариб ўтмоқдалар.

— Яшасин совет ва хитой халқларининг бузилмас дўстлиги! деган хитоблар эшитилади.

«Трехгорная мануфактура» комбинатида тўқилган газламалардан ясалган ранг-баранг енгил пирамидалар товланиб кўринди. Бу пирамидаларни Красная Пресня районн колоннасининг олдида келаётган шу комбинат коллективи кўтариб ўтаётир. Бу комбинат коллективи йил бошидан бери бир миллион метр газлама тўқиб чиқарди.

Икки революция қатнашчиси бўлган ветеранлар бу йилги Биринчи майнинг фахрий иштирокчисидирлар. Уларни трибуналардаги меҳмонлар орасида ҳам, байрам колонналарининг сафларида ҳам кўриш мумкин.

Партия ва ҳукумат раҳбарлари, трибуналарни тўлдириб ўтирган меҳмонлар Москва заводларининг шонли вакилларини, олий ўқув юртларининг студентларини, ўз ўқитувчиларини, комсомолларни ва пионерларни қизғин табриклайдилар. Намойишчилар бу табрикларга жавобан гулдасталарни баланд кўтарадилар.

Юрак-юракдан айтилаётган сўзлар радио карнайлари орқали ҳаммаёққа тарқалади:

— Яшасин коммунизм қуриш учун курашда совет халқининг улуғ илҳомчи ва раҳбар кучи бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Намойишчилар Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Англияда олиб борган музокаралари муваффақият билан тугалланганлигини қизғин суратда маъқулламоқдалар. Бу музокаралар СССР билан Англия ўртасидаги, Ғарб мамлакатлари билан Шарқ мамлакатлари ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришда катта воқиа бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг жаҳондаги ҳамма мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Чақириқлари қизил алвонларга ёзилган. СССР халқлари халқ-демократик давлатларнинг — Польша, Чехословакия, Венгрия, Болгария, Руминия, Албания, Мўғулистон Халқ Республикаси, Корея Халқ-Демократик Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси, Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларига қардошлик саломи йўллайдилар. Намойишчилар социализм қураётган Югославия халқларини, ўз ватанини тараққий эттирмоқ учун, Осиёда ва бутун дунёда тинчлик учун курашаётган улуғ ҳинд халқини қизғин табриклайдилар.

Намойишчиларнинг сафлари тепасида коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарларининг ҳамда демократик лагерь мамлакатлари ҳукуматлари раҳбарларининг портретлари кўриниб турибди.

Қизил майдонга намойишчиларнинг янгидан-янги колонналари кириб келаётир. Яна байроқлар, яна гуллар, яна ранг-баранг тусдаги байроқлар. Ҳамманинг чеҳрасида хурсандлик, ҳаммаёқда шодлик гаплари, қувноқ кулгилар, қўшиқлар. Мусобақада неча марталаб ғолиб бўлиб чиққан Москва автомобиль заводи коллективига фахрий мукофот тариқасида берилган байроқ — СССР Министрлар Советининг Қизил байроғи кўклам шамолида ҳилпирайди.

Коммунизм қураётган ёшларнинг илғор отряди, совет ёшларининг ташкилотчиси, Коммунистик партиянинг актив ёрдамчиси ва резерви бўлган Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг вакилларини трибуналардагилар қизғин табриклайдилар.

Бизнинг ёшларимиз интернационализм руҳида, халқлар дўстлиги руҳида тарбияланган. Москва университети студентларининг колонналарида хилма-хил тилларда гапирилаётган сўзлар эшитилади. Жаҳондаги турли мамлакатларнинг ёшлари совет йигитлари ва қизлари билан биргаликда фанни эгалламоқдалар.

Совет кишилари барча мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун курашмоқдалар.

— Жаҳонга — тинчлик! Бу сўзлар пойтахтдаги «Серп и молот», «Динамо», электрозавод корхоналарининг меҳнат соҳасидаги муваффақиятлари тўғрисида ёзилган рапортлар орасида қайта-қайта кўринади.

Намойишчиларнинг ҳамма колонналари сингари бу колонна ҳам В. И. Ленин портретларини кўтариб ўтаётир. Партия Ленин кўрсатган йўлдан бориб, ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг бузилмас иттифоқини тобора кўпроқ мустаҳкамламоқда.

Шчербаков райони намойишчиларининг колонналари — Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик виставкасининг, турли министрликларнинг, олий ўқув юртларининг коллективлари ўтаётир. Съезд томонидан қишлоқ хўжалик ходимлари олдига қўйилган энг муҳим вазифалар байрам намойишига ҳусн бўлиб тушган юзлаб ранг-баранг плакатларда акс эттирилган. Намойишчиларнинг кўплари олтиндек сапсариқ буғдой бошоқларини кўтариб ўтмоқдалар. Мана, қизил алвонга, 11 миллиард пуд ғалла берамиз! Дон хўжалигини юксалтириш — бутун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг асосидир, деган сўзлар ёзилган.

КПСС Марказий Комитетининг бутун дунё меҳнаткашларига қаратилган Чақириғи ёзилган алвонни намойишчилар баланд кўтариб ўтдилар.

— Урушнинг олдини олиш мумкин ва лозим! Уруш хавфига қарши, тинчлик ва халқлар ўртасида ҳамкорлик учун кураш байроғини баланд кўтарайлик.

Совет кишилари бу Чақириққа жавобан тинчликни ҳимоя қилиш йўлида актив ишламоқдалар.

Биринчи май байрами кунида совет кишилари Англия, Америка Қўшма Штатлари, Франция ва Совет Иттифоқи халқларининг халқаро кескинликни юмшатиш ва давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, Европада коллектив хавфсизликни таъминлаш ва бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун курашидаги уларнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги яшасин деб хитоб қиладилар.

Москва меҳнаткашларининг Қизил майдондаги намойиши тўрт соатдан кўпроқ давом қилди. Бу намойиш халқимизнинг ижодий кучлари, марксизм-ленинизм идеясининг тантана қилишига бўлган ишончи нақадар улуғ ва битмас-туганмас эканлигини, халқимизнинг Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида жипслашганлигини яққол кўрсатди. (ТАСС).

1956 йил 1 Майнинг байрам қилинишига бағишланган махсус кинофильм

2 май кечқурун Москва телевиденнеси орқали «1956 йил 1 Май байрами» деган махсус кинофильм кўрсатилди. Фильмни ҳужжатли фильмлар Марказий студиясининг операторлари суратга олган.

Фильм Совет мамлакатининг турли жойларида суратга олинган кадрлар билан бошланади. Москвада ва Куйбишев ГЭС қурилишида, Киевда ва Бокунинг денгиз ичидаги нефть конларида, Одесса портида — хуллас ҳамма жойда совет кишилари меҳнаткашларнинг халқаро байрамини тантанали суратда нишонлашга тайёрландилар, уни меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олдилар.

Кинофильмда Москванинг Қизил майдонидаги ҳарбий парад ва совет пойтахти меҳнаткашлари вакилларининг намойиши кўрсатилган.

«1956 йил 1 Май байрами» деган рангли махсус кинофильм Москва кинотеатрларининг экранларига чиқарилади. Бу кинофильмни суратга олишда 30 дан кўпроқ кинооператор қатнашган. (ТАСС).

Тошкентда ҳарбий парад ва намойиш

Баҳор ёмғири ёғиб ўтган Совет Ўзбекистонининг пойтахти Биринчи май кунида одатдагидан гўзаллашган эди. Кўча, боғ ва парклардаги дарахтларнинг қуюқ кўмкўк барглари баҳор қуёшининг нурлари остида товланади, шаҳар байрам либосини кийган...

Эрта билан жуда кўп кишилар завқли музика садолари остида қизил байроқларни баланд кўтариб Ҳукумат уйига қараб йўл оладилар. Бу ерда умумхалқ тантанаси арафасида В. И. Лениннинг улуғвор ҳайкали очилган эди. Кенг майдонда марксизм-ленинизм асосчиларининг ҳамда Партия ва Ҳукумат раҳбарларининг катта портретлари, КПСС Марказий Комитетининг Биринчи май Чақириқлари ёзилган қизил алвонлар, чет эллардаги коммунистик ва ишчи партиялар раҳбарларининг портретлари кўзга ташланиб турибди. Ўн олти иттифоқчи республиканинг катта қилиниб ишланган олтин ҳал юритилган герблари совет халқларининг қардошларча бузилмас дўстлигини гавдалантириб туради. Ҳукумат уйи биноси устига ўрнатилган Ўзбекистон ССР Давлат байроғи баҳор шамолида ҳилпиллаб турибди.

В. И. Ленин номидаги майдондаги трибуналар Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Тошкент область ва шаҳар комитетларининг аъзолари, СССР Олий Совети, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, министрлар, Ўрта Осиёдаги революцион ҳаракат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, фан ва маданиятнинг кўзга кўринган арбоблари билан лиқ тўлади.

...Эрта билан соат 10. М. А. Абдураззоқов, О. А. Алимов, А. П. Бизов, С. К. Камолов, Р. Е. Мельников, М. З. Мирзаахмедов, Қ. Муртазаев, Н. А. Муҳиддинов, З. Р. Раҳимбобоева, Ш. Р. Рашидов, Тошкент область партия комитетининг секретари С. Нуриддинов, Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси М. Турсунов ва бошқа ўртоқлар В. И. Ленин ҳайкали олдидаги гранит трибунага чиқадилар.

Парадни қабул қилувчи Туркистон Ҳарбий Округи қўшинларининг қўмондони армия генерали А. А. Лучинский гарнизон бўлинмаларининг майдонда саф тортиб турган жангчилари томон от чоптириб келади. А. А. Лучинский парад қўмондонининг рапортини қабул қилиб, қўшинларни айланиб ўтади ва сўнгра, трибунага чиқиб нутқ сўзлайди.

Ўртоқ Лучинский Ўзбекистон ССР ҳукумати ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети номидан ва уларнинг топширигига мувофиқ, жангчиларни ва республиканинг барча меҳнаткашларини меҳнаткашларнинг халқаро пролетар бирдамлик куни, барча мамлакатлардаги ишчиларнинг қардошлик куни 1 Май билан қутлайди. Ўртоқ Лучинский айтадики, совет халқи КПСС XX съездининг тарихий қарорлари туфайли сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати ғоят ўсган бир вазиятда бу байрамни кутиб олмоқда. Коммунистик партия Марказий Комитети теварагига ва ўз ҳукумати теварагига маҳкам жипслашган Совет Иттифоқи меҳнаткашлари социалистик давлатимизнинг ленинча сиёсатини, мамлакатнинг қудратини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш ва халқ фаровонлигини тўхтовсиз ошириш сиёсатини, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш, халқаро кескинликни юмшатиш сиёсатини, турли социал системалардаги давлатларнинг тинч тотув яшаш сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар.

Совет кишилари, дейди қўмондон, эришилган муваффақиятлар билан қаноатланиб қолишга одатланган эмаслар. Улар қўлга киритилган муваффақиятларни кўпайтиришга маҳкам бел боғлагандирлар. Пахтачиликни ва республиканинг бутун халқ хўжалигини юксалтириш юзасидан Партия ва Ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни шараф билан бажариш, бу йил мамлакатга камида уч миллион тонна пахта бериш — Ўзбекистон меҳнаткашларининг энг муҳим ватанпарварлик бурчидир.

Ўртоқ Лучинский ўз нутқининг охирида СССР Қуролли Кучлари шарафига, коммунизм қураётган улуғ совет халқи шарафига, жонажон Совет ҳукумати ва доно Коммунистик партия шарафига табрик хитоблари айтади.

Ана шу табрик хитобларига жавобан кенг майдоннинг ҳамма томонида «ура!» садоси янграйди. ССР Иттифоқи Давлат гимни ва сўнгра, Ўзбекистон ССР гимнининг улуғвор садолари эшитилади. Артиллерия салюти гумбирлайди.

Ҳарбий парад бошланади. Ғалабалар шуҳрати билан қопланган жанговар байроқларни кўтарган қўшин бўлинмалари шаҳдам қадам ташлаб майдондан ўтадилар, кучли техника майдонга кириб келади. Совет Армиясининг жангчилари ўзларининг юксак маҳоратини, тинчликни ва севикли Ватанимизнинг хавфсизлигини бундан буён ҳам ҳушёрлик билан қўриқлашга тайёр эканлигини намойиш қиладилар. Парад охирида терма ҳарбий оркестр ўтади.

Орадан бир минут ўтар-ўтмас кўмкўк ўт билан қопланган майдон пионерлар билан тўлади. Неча юзлаб ўғил ва қиз болалар мураккаб гимнастика машқларини маҳорат билан ижро этадилар.

Намойишчилар кўтариб олган байроқлар баҳор шамолида ҳилпилламоқда, улар икки колонна бўлиб майдонга кириб келадилар. Ўқувчилар олдинги сафларда борадилар. Улар ўқиш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида, таълим мастерскойларида ҳосил қилган меҳнат малакалари ҳақида рапорт берадилар. Ёш ленинчилар болалар тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун Коммунистик партияга ва жонажон Ҳукуматга самимий ташаккур изҳор қиладилар, коммунизмнинг актив қурувчилари бўлиб етишишга ҳаракат қилаётганликларини билдирадилар. Энг ёш авлод вакиллари кетидан меҳнат резервлари мактаблари ва ўқув юртларининг ўқувчилари — Ўзбекистон ишчилар синфининг шонли традицияларини муносиб давом эттирувчи ёшлар ўтадилар.

Меҳнаткашлар вакилларининг район колонналари трибуна ёнидан ўтганида, Ленин номли майдон ранг-баранг лавҳалар билан безалади. Неча юзлаб қизил алвонларда КПСС Марказий Комитети Биринчи май Чақириқлари ёзилган.

Жуда кўп транспарантлар ва паннолар Лениннинг буюк васиятлари қандай амалга оширилаётганлигини, олтинчи беш йиллик топшириқларини тезроқ бажариш учун курашда Тошкент меҳнаткашлари эришган янги ютуқларни тасвирлайди. Шаҳардаги икки юзга яқин саноат корхонаси Биринчи май байрамини тўрт ойлик планни муддатидан илгари бажариш билан кутиб олди.

Намойишчилар қуйидаги Биринчи май Чақириқлари ёзилган лавҳаларни баланд кўтариб олганлар:

«Социалистик саноат ходимлари! Техникани тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш учун курашингиз! Ватанимиз ва чет эл фани ҳамда техникаси энг янги муваффақиятларини, корхоналарнинг илғор тажрибаларини ишлаб чиқаришга жорий қилингиз!».

Социалистик мусобақада эришилган меҳнат ғалабалари тўғрисидаги рапортлар ана шу Чақириқларга жавобдир. Шаҳардаги завод ва фабрикаларнинг коллективлари КПСС XX съездининг кўрсатмаларига амал қилиб, ишлаб чиқариш техникасини ва технологиясини такомиллаштириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш йўлидаги ҳаракатни кенгайтирмоқдалар.

Республика пойтахтидаги Куйбишев райони колоннаси олдида «Ташкенткабель» заводининг ишчилари ва мутахассислари борадилар. Улар янги беш йилликнинг биринчи йилида алюминий прокатини такомиллаштирдилар, кабельнинг турли хилларини вулканизация қилиш процессларини автоматлаштирдилар.

Кўпгина заводларнинг коллективлари мамлакатимизда пахтачиликни янада ривожлантириш учун кураш ишига янги ҳиссалар қўшганликлари тўғрисида рапорт бермоқдалар. Машинасозлар баланд кўтариб олган транспарантлар горизонтал-шпинделли пахта териш машиналари, экскаваторлар, культиваторлар ва бошқа машиналар ишлаб чиқариш анча кўпайганлигини кўрсатади.

Ленин райони меҳнаткашларининг вакиллари орасида темирйўлчилар ҳам бор. Тошкент магистрали корхоналарининг коллективлари май олди социалистик мусобақасида юксак кўрсаткичларга эришдилар, техникани тараққий эттириш йўлида олға қараб қадам қўйдилар. Юк ортиш ва юк тушириш ишлари тўрт ойлик планни ошириб бажарилди, вагон ва локомотивларнинг обороти тезлаштирилди. Темир йўлчилар байрам арафасида янги маркали ТЭ — 3 тепловозини олдилар. Ана шу локомотивлар олтинчи беш йилликда Ўрта Осиёнинг пўлат магистралларида тобора кўп қатнайдилар. Каганович номли паровоз-вагон ремонти заводининг ишчилари майдондан ўтадилар. Улар йил бошидан буён пландан ташқари тўрт паровоз ва икки вагонни ремонт қилдилар.

Тошкентдаги Сталин номли тўқимачилик комбинатининг кўп минг кишилик коллективи вакиллари Фрунзе райони меҳнаткашларининг намойишини бошлаб бериш ҳуқуқига эга бўлдилар. Бу комбинат ишчилари Биринчи май байрамини тўрт ойлик планни ҳамма кўрсаткичлар бўйича ошириб бажариш билан кутиб олдилар. Улар тежалган хомашёдан пландан ташқари сал кам тўрт юз минг метр газлама ишлаб чиқардилар. Тўқувчилар бу йил маҳсулотнинг хилларини анча кўпайтирдилар.

Трибунадагилар енгил ва озиқ-овқат саноатининг, савдо ташкилотларининг ходимларини, қурувчиларни, алоқачиларни самимий табриклайдилар. Намойишчиларнинг сафларида фан, санъат ва адабиёт арбоблари, кўпгина олий ўқув юртлари ва техникумларнинг ўқитувчилари ҳамда студентлари, врачлар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари ўтадилар.

Кўпгина намойишчилар Мирзачўлни ўзлаштириш схемаси чизилган лавҳаларни кўтариб олганлар. Мирзачўлда олтинчи беш йилликдаёқ қўшимча равишда яна юз мингларча гектар қўриқ ер ўзлаштирилади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Тошкентдаги ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти, «Средазгипроводхлопок» САНИИРИ ва бошқа илмий ташкилот ҳамда проект муассасаларининг коллективлари даштларни боғу бўстонга айлантириш билан боғлиқ бўлган проблемаларни комплекс суратда ҳал этишга қўшаётган ҳиссаларини маълум қиладилар.

Кекса авлод вакиллари билан бир қаторда кўкракларида Ленин комсомоли значоклари ярқираб турган йигит ва қизлар ўтадилар. Ўзбекистон комсомоллари ва пойтахтимизнинг комсомоллари КПСС XX съезди томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун курашда мамлакатимизнинг барча ёш ватанпарварлари билан биргаликда актив қатнашмоқдалар. Минг-минглаб ёш ватанпарварлар партиянинг чақириғи билан қўриқ ерларни ўзлаштириш ва Шарғун шахтаси қурилишида ишлаш учун жўнаб кетдилар. Шу кунларда шаҳардаги комсомол комитетлари жуда кўп ариза олмоқдалар. Йигит ва қизлар ўз аризаларида Оҳангарондаги янги қурилишларга юборишларини илтимос қилмоқдалар.

Колонналардаги ранг-баранг лавҳалар Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатининг тантанасини, Ўзбекистон меҳнаткашларининг Совет Иттифоқи халқлари дўстлигини — социалистик Ватан куч ва қудратининг манбаи бўлган ана шу дўстликни тинмай мустаҳкамлашга қатъий қарор берганликларини намоён қилади. Намойишчилар Совет ҳукуматининг мамлакатимизда яшовчи барча халқларнинг орзу-тилаклари ва манфаатларига тамомила муносиб бўлган ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаётганликларини изҳор қиладилар. Меҳнаткашлар Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ўртоқларнинг Буюк Британияга қилган сафарлари натижасида Англия-Совет музокаралари муваффақиятли суратда тугаллангандигини, бу музокараларнинг натижалари СССР билан Буюк Британия ўртасидаги муносабатларни яхшилашга, умумий тинчлик ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ишига катта ҳисса бўлиб қўшилганлигини зўр мамнуният билан таъкидламоқдалар.

Кўпгина транспарантларга қуйидаги сўзлар ёзилган:

Тинчлик учун, демократия учун, социализм учун курашаётган барча халқларга қардошлик саломи!

Байрам намойишининг қатнашчилари ўз мамлакатида социалистик ўзгаришларни муваффақият билан амалга ошираётган улуғ хитой халқига қардошлик саломини йўллайдилар, халқ хўжалигини ва маданиятни янада юксалтириш учун, халқ оммасининг фаровонлигини тинмай ошириш учун, тинчлик ва социализм қуриш учун фидокорона курашаётган халқ-демократик давлатлари — Польша, Чехословакия, Венгрия, Болгария, Руминия, Албания, Мўғулистон Халқ Республикасининг меҳнаткашларига салом йўллайдилар. Намойишчилар Корея Халқ-Демократик Республикасининг ва Вьетнам Демократик Республикасининг, Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашларига ҳамда социализм қураётган Югославия Федератив Халқ Республикасининг халқларига самимий салом йўллайдилар.

Тошкент меҳнаткашларининг намойиши физкультурачиларнинг юриши билан тамом бўлди.

Кечқурун республика пойтахтининг майдонлари ва паркларида оммавий сайиллар бўлди. Кечқурун шаҳар байрам салютининг шуълалари билан ёриди.

Тошкент меҳнаткашлари Биринчи май байрами кунида бутун совет халқи билан биргаликда Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига муҳаббат ва садоқатларини, ўзларининг бутун куч-қувватларини коммунизм қуриш ишига сафарбар этишга қатъий бел боғлаганликларини намойиш қилиб кўрсатдилар. (УзТАГ).

Совет Иттифоқида Биринчи майнинг байрам қилиниши

1 Май куни бепоён совет юртида катта шод-хуррамлик билан ўтди. Шу куни мамлакатнинг шаҳар ва қишлоқлари ёрқин байрам либосини кийди.

Бу йилги 1 Май совет кишилари учун яна шу жиҳатдан муҳим бўлдики, у Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XX съезди қабул қилган ғоят катта ижодий ишлар программаси амалга оширила бошлаган биринчи баҳор эди.

Намойишчилар колонналарида ўтган юз мингларча ленинградлилар орасида индустриал Москва районининг, Нева заставасининг, Виборг томонининг меҳнаткашлари бор эди. Трибуналарда турганлар Ленин номидаги Нева машинасозлик заводининг шонли коллективини қизғин табрикладилар. Биринчи кварталдаги иш якунлари натижасида бу коллектив социалистик мусобақада биринчи ўринни эгаллади ва СССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини олди. Уникаль турбиналар ва турбогенераторларни қурувчилар, тўқимачилар ва пойафзалчилар, мукаммал станокларнинг ижодчилари ва вагонсозлар, мураккаб кўтарма транспорт ускуналарини яратувчилар янги техникани вужудга келтиришда, фаннинг ишлаб чиқариш билан ҳамкорлигини мустаҳкамлашда эришган муваффақиятлари тўғрисида рапорт бердилар.

Киевликлар шаҳарнинг бош магистрали— Крешчатик бўйлаб қудратли оқим бўлиб ўтдилар. Колонналар олдида байроқларни, Ленин орденининг катта макетини баланд кўтарган байроқдорлар бормоқда. Қадимий ва абадий ёш шаҳар ана шу Ленин ордени билан мукофатланган. Украина пойтахтининг меҳнаткашлари байрамни ажойиб муваффақиятлар билан кутиб олдилар. Киевнинг бутун саноати тўрт ойлик программани муддатидан илгари бажарди. Киев студентлари билан бир сафда шаҳарнинг олий ўқув юртларида ўқиётган хитойлар ва корейслар, поляклар ва чехлар, руминлар ва венгерлар, болгарлар ва албанлар ўтдилар. Улар украинлар билан биргаликда қардош халқларнинг бузилмас дўстлиги шарафига «Ура!» сўзларини баралла айтдилар.

Минскдаги 1 Май намойишида 350 мингдан кўпроқ киши қатнашди. Янги саноат корхоналари — камволь комбинати, автомат линиялар, агрегат ва махсус станоклар ҳамда пресслар заводи, шунингдек темир бетон конструкциялар, трактор запас кисмлари, электрошчитлар, соатсозлик заводларининг коллективлари байрам намойишида биринчи марта саф-саф бўлиб ўтдилар.

Иркутск областининг меҳнаткашлари 1 Майни қувонч ва фахрланиш ҳисларига тўлган ҳолда байрам қилдилар. Бу ерда Иркутск ГЭС қурувчилари намойишчиларнинг олдинги сафида бордилар. Уларнинг колонналари тепасида Ангара-Енисей каскадида қуриладиган станцияларнинг схемаси чизилган транспарантлар кўзга ташланди.

Олмаоталик намойишчилар орасида Оқтўғой—давлат чегараси ўртасида қурилаётган янги темир йўлни қурувчилар бор эди. Янги темир йўл СССР билан Хитой Халқ Республикасини энг қисқа йўл билан боғлайди. Улар буюк Хитой шарафига айтилган табрик сўзларига шодлик билан жавоб қайтардилар. Колонналар тепасида ҳилпиллаган жуда кўп қизил алвонларда «Тинчлик!» деган сўзни такрор ўқиймиз.

Қирғизистон пойтахти Фрунзе шаҳридаги 1 Май намойишида қатнашиш учун Марказий Тянь-Шаньдан Ўрта Тўқай сув омбори қурилишининг илғорларидан катта бир группаси келди. Тянь-Шань тоғлари орасида қурилаётган сув омбори ҳозирдаёқ 25 миллион кубометр сув тўплади.

Свердловскда 1905 йил номидаги майдонда ўрнатилган трибуналар ёнидан машҳур Урал заводларининг меҳнаткашлари саф-саф бўлиб ўтдилар. Уралмашчилар намойиш қилган «ЭШ — 25/100» маркали одимловчи экскаваторнинг 25 кубометрлик катта чўмичининг макети ҳамманинг эътиборини жалб қилди. «Уралмаш» заводининг ходимлари маҳсулот ишлаб чиқаришни ўтган йилдагига нисбатан 25 процент кўпайганлиги ҳақида рапорт бердилар. Намойиш вақтида трибунада шаҳар меҳнаткашлари билан биргаликда Бирмингам шаҳридаги инглиз касаба союзларининг делегацияси ҳам бор эди. Колонналардан инглиз тилида «Яшасин совет ва инглиз халқларининг дўстлиги!» деган хитоблар янграб эшитилди.

Коммунистик партиянинг ленинча сиёсати Советлар мамлакатидаги жуда кўп халқларни битта қардош оилага бирлаштирди. Грузия пойтахти Тбилисидаги 1 Май байрами бунинг ёрқин ифодаси бўлди. Намойишчиларнинг сафларида грузинлар, руслар, арманлар, озарбайжонлар, осетинлар, абхазлар бор эди. Улар КПСС Марказий Комитетининг буюк социалистик лагерь халқларининг қардош ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, бутун дунёда тинчлик учун курашиш ҳақидаги оташин чақириқларини астойдил такрорладилар.

1 Май куни бокулилар кўтариб ўтган кўпгина транспарантларга ёзилган «Дунёда тинчлик бўлсин!» деган сўзлар Озарбайжон меҳнаткашларининг фикрини ва истак-орзуларини ифода қилди. Сталинград устида парвоз қилиб юрган ҳаво шарларидаги байроқларга, плакатларга, қизил алвонларга ҳам ана шу икки сўзни ифода қилган шиорлар ёзилган эди.

Ашхобод, Рига, Кишинев, Петрозаводск, Таллин, Вильнюс меҳнаткашлари, Совет Иттифоқидаги барча шаҳарларнинг меҳнаткашлари ҳам 1 Майни тантанали суъратда нишонладилар. Мамлакатнинг колхозларида, совхозларида, машина-трактор станцияларида бу кун байрам намойишлари билан нишонланди.

1 Май кечқурун байрам шарафига Ватанимиз пойтахти Москвада, иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида ва қаҳрамон шаҳарларда тўплардан йигирма марта ўқ узиб салют берилди. Шаҳарларнинг осмони рангба-ранг нурлар билан ёриди.

Совет кишиларининг ижодий кучлари қудратли равишда гуллаб-яшнаганлиги, уларнинг Коммунистик партия ва Совет Ҳукумати теварагига маҳкам жипслашганлиги, мамлакатимизда коммунизм қуришдан иборат улуғвор программани амалга ошириш учун курашга қаттиқ бел боғланганлиги — мана буларнинг ҳаммаси 1 Май байрами кунида яна бир марта яққол намойиш қилиб кўрсатилди. (ТАСС).

БАЙРАМ ТОНГГИ

Кўзгудай беғубор феруза осмон,
Ғир-ғир эсиб ўйнар баҳор шамоли.
Анҳорлар айқирар кучли шерсимон,
Чаманга айланмиш боғлар жамоли.

Тоғ оша жилмайиб кўклам қуёши
Бепоён ерларга шуъла сочади.
Далада колхознинг қари ва ёши,
Меҳнат таронаси баҳринг очади.

Майсага бурканган адр ва дала,
Миллионер колхознинг чорваси кезар.
Қушлар қанот қоқар гала ва гала,
Она-Ватан бўйлаб гулбаҳор кезар.

Универсал садоси янграйди мағрур...
Қўшқулоқ бўлибди экилган чигит.
Ҳамманинг қалбида севинч ва ғурур,
Бир олам завқ сезар ҳар бир қиз-йигит.

Аброр ва Ойжамол мусобақадош,
Иккиси колхозда пешқадам, илғор.
Кўпдан бир-бирини севар икки ёш,
Меҳнатда барг ёзди ишқлари илк бор.

Иккиси универсал ҳайдар ёнма-ён,
Мўл ҳосил ундириш фикр-ўйлари.
Нормани дўндирар улар ҳар қачон,
Шу йил кузакда бўлар тўйлари.

Далада янграйди меҳнат оҳанги,
Бўрсилдоқ ерларда хислат бор, файз бор.
Оқариб отмоқда, ана Май тонги—
Чаман-чаман яшнаб кулгандай баҳор!

Ана шу тонг чоғи чаман оралаб—
Кездим, сайр қилдим... ундади юрак.
Гулдаста туздим сенга саралаб—
Колхозчи, биродар байрам муборак!

Мавлон ИКРОМ.

Ғалаба рапортлари

Тошкентдаги пахта тозалаш заводининг ишчи, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари май олди социалистик мусобақасини кучайтириб, 1956 йилнинг 4 ойлик планини муддатидан илгари бажардилар. Коллектив Халқаро ишчиларнинг бирдамлиги куни — 1 Майни пландан ташқари 3 миллион сўмлик маҳсулот бериш билан кутиб олдилар.

* * *

1956 йилнинг 1 квартал планини муддатидан илгари бажариб, шаҳар корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиққан 4-ғишт заводлари бошқармасининг коллективи Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини олган эди. Завод ватанпарварлари қўлга киритилган бу муваффақиятларни мустаҳкамлаш мақсадида астойдил ишлади. Натижада 4 ойлик план ва 1 Май шарафига олинган социалистик мажбурият ҳам муддатидан илгари бажарилди ва қўшимча равишда ярим миллион дона ғишт, юз минг дона черепица ишлаб чиқарилди.

* * *

КПСС XX съезди қарорларини амалга оширишда фидокорона меҳнат қилаётган Тошкентдаги «Радиодеталь» заводининг коллективи апрель ойи топшириғини муддатидан илгари бажарди. Корхонанинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари байрам олди меҳнат вахтасида туриб, ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Завод коллективи 1 Май байрами шарафига пландан ташқари 325 минг сўмлик маҳсулот берди.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг 1956 йил 1 Май муносабати билан чиқарган Чақириқлари асосида социалистик мусобақани кучайтирган кўн-пойафзал фабрикаси, Автоген заводи, Куйбишев райпромкомбинатининг коллективлари, «Чохбут» артелининг аъзолари 1 Май байрамини 4 ойлик планни муддатидан илгари бажариш билан кутиб олдилар.

Илғорлар тажрибасини қўлланиб

Чирчиқ корхоналари ўртасидаги мусобақада ойна заводининг коллективи айниқса яхши натижаларга эришди. Бу ерда 4 ойлик план муддатидан илгари бажарилди ва қўшимча равишда 100 минг квадрат метрга яқин маҳсулот тайёрланди. Мастерлардан Бабахин ва Рябов ўртоқлар электрохимия комбинатининг новатор-аппаратчиси Анна Масловanинг тажрибасини ижодий равишда ўз корхоналарига қўлланиш ташаббусини бошладилар. Улар бутун смена давомида технология режимини аъло даражада бошқариш асосида нуқул юқори сифатли маҳсулот бермоқдалар, кўплаб хомашё тежамоқдалар. Бабахин ва Рябов ўртоқларнинг ташаббуси завод коллективи томонидан қизғин қўллаб-қувватланмоқда. Шунинг натижасида корхона коллективи шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида ҳар бир квадрат метр ойна таннархини планда белгиланганидан 33 тийинга ва ўтган йилнинг худди шу даврига нисбатан эса 2 сўмга камайтирди.

СЎЗ МАЙ ОЛДИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИНГ ИЛҒОРЛАРИГА

Резервларни янада кўпроқ ишга соламиз

Ички резервларни тинмай қидириш ва уларни ишга солиш халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини юксалтиришда энг асосий ва ҳал қилувчи фактордир. Ҳар бир завод ва фабрикада, комбинат ва шахтада, колхоз, совхоз ва МТСда меҳнат унумдорлигини янада оширишга, маҳсулот таннархини анча камайтирган ҳолда унинг сифатини яхшилашга, ишлабчиқариш маданиятини юксалтиришга имкон берадиган резервлар битмас-туганмасдир. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукумат барча меҳнаткашларни ана шу резервларни қидириб топиш ва улардан максимал даражада фойдаланишга даъват этмоқдалар.

Корхона техника иқтисодий кўрсаткичларини тинмай яхшилашнинг энг катта ва энг кўп резервлари мавжуд ускуна ва механизмларда яшириниб ётади. Уларни ишга солиш эса кўп жиҳатдан рационализатор ва ихтирочиларга боғлиқдир. Бизнинг комбинатда бундай кишилар бир ярим мингга яқин. Улар ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштиришга, мавжуд ускуналар қувватини оширишга қаратилган кўпгина қимматли таклифлар киритмоқдалар. Мен ҳам шулар қатори фабрикамиз кўрсаткичларини юксалтириш учун ўз ҳиссамни қўшмоқдаман.

Ўтган йили мен 20 та рационализаторлик таклифи бердим. Улардан 18 таси қабул қилиниб, ишлабчиқа-

ришга жорий этилди. Бу йил ўтган 4 ой мобайнида 5 та таклиф киритдим. Уларнинг ҳаммаси ҳозир амалда татбиқ этилган. Бу таклифлар катта-кичик бўлишидан қатъий назар цех ишчиларининг меҳнатини енгиллаштириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, иш унумдорлигини ошириш ҳамда давлатнинг бир неча ўн минг сўмлик маблағини тежаб қолишни таъминлайди.

Улар ичида пахта толасига юққан чанг ва ифлос моддаларни ажратиб олувчи машинанинг кинематик схемасини такомиллаштириш тўғрисидаги таклифим, айниқса кўпчиликка манзур бўлди. Мен кўп йиллик тажрибамга асосланган ҳолда бу машинанинг бир узелини соддалаштирдим, ундан бир неча шестерня ва уч дона вални олиб ташладим. Натижада машина оғирлиги камайиб, аввалгидек, тез-тез ишдан чиқиб турмайдиган бўлди, унинг иш унуми кўпайди ҳамда ремонт ишлари анча осонлашди. Шунингдек титув машиналари барабанига козирёк ўрнатиш тўғрисидаги таклифим ҳам ҳар йили камида ўн минг сўмлик маблағни иқтисод қилишга имкон берди.

Биз рационализаторлар дунё меҳнаткашларининг халқаро байрамини ишлабчиқаришда катта ютуқлар билан нишонладик. Бизнинг қалбимиз бундан буён ҳам янгидан-янги муваффақиятлар сари кураш ҳисси билан тўлгандир.

В. РОДИОНОВ.

Тошкент тўқимачилик комбинати 1-йигирув фабрикаси титув цехининг слесари.

Меҳнат совғаси

Халқ хўжалигини тинмай ривожланиши темир йўл транспортининг аниқ ва пухта ишлашини талаб қилмоқда. Бу шарафли бурчни бажариш учун аввало локомотивнинг ҳамма қисмини билиш, илғорлар тажрибасини тинмай ўрганиб бориш лозим.

Мен оғир юкли составни олиб юришга, аввало, йўлнинг паст-баландлигини аниқлаб олиш, тепловоз қисмларининг аъло даражада ишга яроқлилигини таъминлаш орқали эришмоқдаман. Ҳаракат давомида дизелнинг суви, мойи ва температурасидан доимо хабардор бўлиб тураман. Ҳар бир стоянкада тяга моторларини, электр схемасини кўздан кечириб бораман.

Ана шундай тадбирлар амалга оширилаётганлиги туфайли бригадамизнинг техника-иқтисодий кўрсаткичи доимо ошиб бораётир. Бригадамиз ҳар рейсда 400 тонна қўшимча юк ташиш, бир соатда камида 3 километр йўлни ортиқ босиш мажбуриятини олган эди. Биз ўз сўзимизнинг устидан чиқиш учун ҳамма имконият-

ларни ишга солиб, ваъдамизнинг муваффақиятли бажарилишига эришаётирмиз. Йил бошидан бери техника тезлигини анча ошириб, бир кеча-кундузда 358 километр йўл босиш ўрнига 414 километрга етказиб йўл босаётирмиз. Бу вақт ичида пландан ортиқча 12.610 тонна юк олиб бордик, кўплаб ёқилғи тежадик.

Бригадада хизмат қилаётган Зеленин, Урлаев ўртоқлар фидокорона меҳнат қилиб локомотивнинг авариясиз, тўла қувват билан юришида катта ҳисса қўшаётирлар.

Барча совет кишилари халқаро ишчиларнинг бирдамлик куни—1 Майни ишлабчиқаришда эришган муваффақиятлари билан байрам қилдилар. Биз ҳам 1 Май байрамини кўп миллионлар қаторида фидокорона меҳнат қилиб, қўшимча равишда кўплаб халқ хўжалиги юкларини манзилга тезроқ етказиб бериш билан кутиб олдик.

Бригадамиз социалистик мусобақани кучайтириб, 1 Май шарафига олган мажбуриятини ортиғи билан бажарди. Бу, биз тепловозчиларнинг байрамга қилган меҳнат совғамиз бўлди.

Ю. ТУЛАГАНОВ,

Тошкент тепловоз депосининг машинисти.

Менинг аҳдим

«Бугунги ишни эртага қўйма» деб жуда тўғри айтадилар. Чунки ҳар бир куннинг ўзига хос иши бор. Мен ана шу қимматли фикрга амал қилиб, ремонт вақтида ҳар бир кун, ҳар бир соатдан тўла ва унумли фойдаландим, бу эса ўз универсалимни чигит экиш кампаниясига тахт қилиб қўйишимга имконият туғдирди.

МТС дирекцияси менга квадрат-уялаб чигит экишдек масъулиятли ва шарафли вазифани топшириб, Киров номли колхозга юборди. Шек Иннакентий бошлиқ бригада аъзолари билан мустаҳкам ҳамкорликда чигит экишни бошлаб юбордик.

Ҳамманинг мақсади экишни белгиланган агротехника муддатларида сифатли қилиб тамомлашга қаратилди. Далада иш қизғин тус олиб кетди. Ерларнинг чигит экишга пешмапеш тайёрлаб берилиши, универсалнинг бир меъёрда бетиним ишлаши, сеялкачи ва сим тортувчиларнинг яхши тажрибага эга бўлганликлари натижасида дуруст кўрсаткичларга эриша бошладик.

Дастлабки кунларда 7—8 гектардан ерга чигит

экилган бўлса, кейинги кунларда меҳнат унуми тобора оша борди. Ўз агрегатимни севганлигим, уни ўз вақтида техника кўригидан ўтказиб турганлигим сабабли сўнгги кунларда ҳар куни 10—11 гектардан ерга квадрат-уялаб чигит экишга эришдим.

Ҳозир мен хизмат қилаётган бригаданинг 113 гектар пахта майдонида бир текис униб чиққан ғўза яшил квадратлар ҳосил қилиб, яшнаб турипти. Бригада аъзолари ёппасига биринчи парваришни бошлаб юбордилар.

Биз механизаторлар ва пахтакорлар биргаликда астойдил ишлаб, 1 Майгача анча ердаги ғўзани дастлабки парваришдан чиқардик.

Мен ўтган йили ўз агрегатимдан тўла ва унумли фойдаланиб 800 гектар пахта майдонини культивация қилган эдим. Бу йил эса ўз зиммамга янада юксак мажбурият олдим, мавсумда 1000 гектар ердаги ғўзани икки томонлама парвариш қилиш учун курашаман. Мен бу билан пахтачиликни янада ривожлантириш учун бошланган умум халқ курашига муносиб ҳисса қўшган бўламан.

Н. ЖЕЛЕЗНЯКОВ,

Октябрь районидаги «Пахта» МТСининг универсалчиси.

Областимиз шаҳар ва районларида 1 Май намойишлари

ЧИРЧИҚ

Машинасозлар, энергетиклар ва химиклар шаҳри Чирчиқ тинчлик ва меҳнат байрами 1 Май куни алоҳида безаниб кетди. Ижодий меҳнат постида жонбозлик кўрсатаётган ишчилар, инженер-техниклар ва хўжалик ходимлари дунё меҳнаткашларининг бу улуғ байрамини социалистик саноатимизни юксалтиришда янги ғалабалар билан кутиб олдилар.

Эрталаб шаҳардаги завод-фабрикаларнинг кўп сонли коллективлари ранг-баранг кийимлар билан ясанган ҳолда партия ва ҳукуматимиз раҳбарларининг портретларини, халқларнинг мустаҳкам тинчлик ва ижодий меҳнатга нисбатан бўлган ирodaларини ифодаловчи плакатларни ҳамда шаҳар корхоналарининг олтинчи беш йиллиқ программанинг биринчи йили топшириқларини бажариш юзасидан қўлга киритган ғалабаларини кўрсатувчи транспарантлар кўтарган ҳолда парад намойишига чиқдилар.

Тантанали намойишни қишлоқ хўжалик машинасозлари бошладилар. Улар намойишга байрам арафасида ўзлаштирган янги маҳсулотлари — олти қаторли культиваторни олиб чиқдилар. Уларнинг кетидан майдонга электрохимия комбинати коллективи кириб келди. Май олди мусобақасини авж олдириб, апрель ойининг ўзида қўшимча равишда бир эшелондан кўпроқ аммиак селитра ишлаб берган, меҳнат унумдорлигини бир ойда, 3,4 процент оширишга эришган бу илғор коллектив баҳор байрамини янги хил суюқ аммиак ўғити ишлаб чиқаришни ўзлаштириш билан нишонлади. Химиклар колоннасининг бошидаги 16 та «Победа» автомобилига ўрнатилган 16 иттифоқчи республиканинг 16 хил байроғи бепоён Ватанимиз халқлари ўртасидаги дўстлик ва қардошлик символи сифатида ҳилпираб бормоқда.

Шунингдек, байрам намойишида шаҳар совети биноси олдидаги трибуна ёнидан химия машинасозлари, энергетиклар, пойафзал ва кийим тикиш фабрикаларининг ҳамда шаҳар мактаблари ва бошқа маданий-оқартув муассасаларининг колонналари саф тортиб ўтдилар. Уларнинг ҳаммаси ҳам доно Марказий Комитетимиз ва Совет ҳукумати олиб бораётган сиёсатдан ғоят хурсанд эканликларини, коммунистик қурилиш ишида янада зўр ғайрат билан ишлаяжакларини билдирдилар.

Шаҳар аҳолиси 1 ва 2-май кунларини маданий ва хурсандчилик билан ўтказдилар. Кўпчилик бўлиб маёвкалар ўтказилди, Тошкентдаги театрларга культпоходлар уюштирилди. Химкомбинатнинг маданият ва истироҳат паркида оммавий сайиллар бўлиб ўтди.

ОҲАНГАРОН

Баҳор байрами — 1 Май арафасида кўмирчилар шаҳари янада гўзаллашиб кетди. Ильич чироқлари ва иллюминациялардан таралаётган нурлар байрам арафаси оқшомига хусн бағишларди. Бинолар пештоқига ўрнатилган қизил байроқлар баҳор шаббадасида ҳилпираб турипти. Шахта, разрезлар, қурилиш бошқармаларининг меҳнаткашлари, транспортчи-энергетиклар байрам олди социалистик мусобақасида олган ўз мажбуриятларини шараф билан бажарганликлари ҳақида рапорт бермоқдалар.

Байрам тонги. Меҳнаткашлар ўз колонналарини тўлдириб, улуғ байрам тантанасига қатнашиш учун ошиқмоқдалар. Байрам қуёшининг илиқ нурлари порлаб турипти. Кўчалар ҳарқачонгидан ҳам гавжум. Колонналар оқими майдон томон йўл олмоқда. Меҳнаткашларнинг қўлларида партия ва ҳукуматимиз раҳбарларининг портретлари, олтинчи беш йиллик диаграммалари, кўмир қазиб чиқариш ва кўмир саноатини ривожлантиришни тасвирловчи паннолар, макетлар ва диаграммалар бор.

Байрам олди социалистик мусобақасининг ташаббускорлари 9- шахта ва кўмир разрезининг шахтерлари меҳнаткашлар колонналаридан энг фахрли ўринни эгаллаганлар. Колонналар орасида новалоотбойчилар бригадаларининг бошлиқлари фахрий кишилар — И. Братерский, Пискорский, Бойматов, Пардаев, Рўзибоев, илғор экскаватор машинистлари Абламетов, Алиқулов ва бошқа ўртоқлар бор.

Шаҳар меҳнаткашларининг 1 Май байрамига бағишланган тантанали митингини шаҳар совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Лисин очади. У, меҳнаткашларни улуғ байрам билан қизғин табриклайди. Митингда меҳнаткашларнинг вакиллари ҳам табрик нутқлари сўзладилар.

ЯНГИЙЎЛ

Шаҳар байрам либосига бурканган. Эрталаб соат 10.30 минутда минглаб намойишчилар шаҳар кўчаларини тўлдириб бормоқдалар. Улар шиорлар, плакатлар, КПСС Марказий Комитетининг жанговар Чақириқлари ёзилган транспарантлар, партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретларини кўтариб олганлар. Ишлаб чиқариш корхоналарининг колонналарида баланд кўтарилган шиор ва плакатларда қўлга киритилган ютуқлар рапорти ёзилган. Шаҳар корхоналари байрам шарафига давлатга пландан ташқари 7 миллион сўмлик маҳсулот берганлар. Консерва заводининг коллективи мусобақада олган кўчма Қизил байроқни фахр билан олиб ўтмоқда. Намойишчилар қаторида гўшт комбинатининг ишчилари ҳам бор. Улар беш ойлик ишлаб чиқариш планини муддатидан анча олдин бажарганлар. Пахта тозалаш заводи, резина-техника заводи, тикув-пойафзал комбинати, босмахона ишчилари, медицина ходимлари намойишига чиққанлар. Шунингдек Ленин номли, Сталин номли, Свердлов номли, Маленков номли колхозларнинг илғор пахтакорлари автомашиналарида намойишга қатнашдилар.

Намойишдан кейин шаҳар истироҳат ва маданият паркида, ёзлик клубларда меҳнаткашларнинг оммавий сайили бўлди.

ЎРТА ЧИРЧИҚ

Район марказидаги бинолар пештоқига КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқлари ёзилган алвонлар ва давлат байроқлари осиб қўйилган. Партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретлари яққол кўзга ташланиб турипти. Соат 11 да район меҳнаткашларининг байрам намойиши бошланди. Намойишни мактаб ўқувчилари бошлаб бердилар. Шундан кейин Туябўғиз сув омбори қурилиши, «Горняк» боғдорчилик совхози, 2-сонли СМУ, МТС ишчи-хизматчилари май олди социалистик мусобақасида эришган муваффақиятларни кўрсатувчи транспарантлар кўтариб ўтдилар. Шунингдек, район Марказига яқин бўлган Сталин номли, Каганович номли, К. Маркс номли колхоз пахтакорлари ҳам намойишда иштирок этдилар.

Кейин мактаб ўқувчиларининг физкультура ўйинлари бўлди. 29- мактаб билан Туябўғиз сув омбори қурилиши, Андреев номли колхоз футбол командаларининг учрашувлари бўлди.

1 Май байрами Ўрта Чирчиқ район меҳнаткашларининг партия ва ҳукуматимизга бўлган чексиз меҳр ва муҳаббати намойишига айланди.

Тошкент шаҳар ўқувчилари ва физкультурачилари В. И. Ленин номли майдондан ўтмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Гектаридан 50 центнердан ҳосил оламиз

Баҳор байрами — 1 Май шарафига ўзаро социалистик мусобақалашиб ишлаган звеномиз аъзолари механизаторлар билан мустаҳкам ҳамкорликда меҳнат қилиб, бундан бир неча кун илгари чигит экишни тамомлаган эдилар. Агротехника муддатларида, сифатли амалга оширилган иш ўзининг юксак самараларини кўрсатмоқда. Барча пахта майдонларимизда чигит бир текис, бехато униб чиқиб, далаларни яшил квадратлар қоплади.

Биз ўтган йили мавжуд пахта майдонининг ҳар гектаридан 38,2 центнердан ҳосил олиб, юқори кўрсаткичларга эришган эдик. Янги, прогрессив методни кенг қўлланишимиз — ҳосилни ошириш, меҳнат кунларини иқтисод қилиш, оғир ишларимизни енгиллаштириш имкониятини берган эди. Звеномиз аъзолари бу йил ҳам ана шу муваффақиятларини мустаҳкамлаш мақсадида ўз зиммаларига катта ва шарафли мажбурият олдилар. Биз 21 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан Она-Ватанга 50 центнердан ҳосил етказиб беришга аҳд қилганмиз.

Квадрат-уялаб чигит экишда ўзининг ҳалол меҳнати билан звеномиз аъзолари ўртасида катта ҳурматга сазовор бўлган механизатор ўртоқ Норқўзи Эртоев бир текис, дуркин ўсаётган ғўзаларни сифатли культивация қилишга киришди. Илғор универсалчи бу соҳада дастлабки кунларданоқ яхши натижаларга эришмоқда. У ҳар куни белгиланган графикни ошириб бажариб, 5—6 гектардан ердаги ғўзани сифатли парвариш қилиб бераётир.

Биз қисқа муддат ичида биринчи парваришни муваффақиятли тамомлаш, шу билан бир қаторда келгуси ишларга пухта тайёргарлик кўриш учун астойдил курашамиз.

П. АВЛИЁХЎЖАЕВ,

Орджоникидзе районидаги Киров номли колхознинг звено бошлиғи.

Ўзбекистон Совет рассомларининг V съездига

Совет воқиълигини нотўғри тасвирлашга қарши, бу воқиъликни безаб- бўяб кўрсатишга уринишларга қарши ёки аксинча, совет халқи томонидан қўлга киритилган ютуқларни ерга уриш ва ёмонлаб кўрсатишга уринишларга қарши партия ҳамиша курашиб келди ва бундан кейин ҳам курашади. Адабиёт ва санъат соҳасидаги ижодий фаолият коммунизм учун кураш руҳи билан суғорилган бўлиши, дадиллик, қаттиқ ишонч хисларини дилга жо қилиши, социалистик онгни ва ўртоқлик интизомини кучайтириши лозим.

(Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг партия XX съездига ҳисобот докладидан).

Ўзбекистон ССР халқ рассоми В. И. Уфимцевнинг «Большевикнинг туғилиши» картинасида тарихий-революцион тема — 1905 йил революцион воқиалари акс эттирилган. Рассом бу асарида ёш большевикнинг туғилишини, яъни чор ҳукумати аскарлари томонидан ҳалок этилган байроқдор ишчининг ўғлини, унинг руҳий ҳолатларини, революцион ҳаётга қадам қўйишини усталик билан тасвирлаган. Рассомнинг бу асари Ўзбекистон санъат музейида сақланмоқда ва томошабинлар эътиборини жалб қилмоқда.

О. Апухтин,
фоторепродукцияси.

Ўзбекистон давлат санъат музейида

Ўзбекистон Давлат санъат музейи республикамизнинг йирик маданият ўчоқларидан бири сифатида рассомларимиз асарларини халқ оммасига таништиришда муҳим восита бўлиб хизмат қилмоқда. Музей заллари маҳаллий авторлар томонидан яратилган асарлар билан йилдан-йилга бойиб бормоқда.

Музейда халқ санъатини акс эттиришга кенг ўрин берилган. Халқ санъати орнаментининг бойлиги, композициянинг оригиналлиги, бўёқларнинг ёрқинлиги билан ажралиб туради.

Музейда халқ санъати асарлари билан бир қаторда Ўзбекистон рассомларининг тасвирий санъат, скульптура, графика соҳасида кейинги вақтда эришган ижодий ютуқларини намойиш қилувчи экспонатлар ҳам бор. Томошабинларимиз ўзбек халқининг ўтмишини акс эттирувчи тарихий картиналар билан бир қаторда республикамизнинг гўзал манзаралари, социалистик қурилишлар, халқимизнинг сермазмун ва қувноқ ҳаётига бағишланган асарларни ҳам зўр қизиқиш билан кўрмоқдалар. П. П. Беньковнинг «Бухорода ёпиқ бозор», «Дугоналар», В. Уфимцев ва В. А. Размаховнинг «Ҳамза», О. К. Тативосяннинг «Узум узиш», «Катта Қўрғон сув омбори қурилиши», Тансиқбоевнинг «Жонажон ўлка», А. Абдуллаевнинг «Ойбек» каби тематик полотнолари томошабинларда кучли таассурот қолдирмоқда.

В. И. Уфимцевнинг тарихий-революцион темадаги «Большевикнинг туғилиши» «1905 йил», В. Фадеевнинг «Қоровул», Р. Аҳмедовнинг «Биринчи маош» сингари асарлари рассомларимизнинг бадиий маҳорати ортиб бораётганлигини кўрсатади.

Шуни алоҳида қайд қилиш керакки, музейимиз коллективи Рассомлар союзи билан узвий алоқада бўлиб туради. Бу ҳол рассомларимизнинг янги-янги асарлари билан халқ оммасини таништириб туриш имкониятини бермоқда. Республика бадиий виставкасини ташкил этиш традицияга кириб қолган.

Рассомларимизнинг энг яхши асарлари билан халқ оммасини таништиришда музей қошида ташкил этилган кўчма виставка ҳам муҳим роль ўйнамоқда.

Лекин шуни айтиш керакки, «Ўзбекистон рассомлари» экспозицияси ўз тематикасининг рангбаранглиги, бадиий савияси билан халқимизнинг кундан-кунга ўсиб бораётган эстетик талабларини тўла қондираолмаётир. Томошабинлар юқоридаги асарларга юксак баҳо бериш билан бир қаторда рассомлар саноат корхоналари, қишлоқ хўжалиги илғорлари ҳамда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган ёшлар ҳаёти, физкультура ва спорт, халқларнинг тинчлик учун олиб бораётган кураши каби темаларни акс эттирадиган асарлар яратишга кам эътибор бераётганликларини ҳам қайд қилиб ўтмоқдалар.

Биз рассомларимизнинг V съездига катта эътибор берамиз ва съезд ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

С. КРУКОВСКАЯ,
Ўзбекистон Давлат санъат музейининг илмий ходими.

Союз ёрдам бериши керак

Тўқимачилик соҳасида қўлланаёттан гул-расмлар амалий санъатнинг энг кўп тарқалган туридир. Шунинг учун ҳам янги, жозибали, аҳоли дидига мос келадиган ранг-баранг гул нусхаларини яратиш тўқимачилик соҳасида ишлаётган рассомларнинг энг муҳим ва шарафли вазифасидир.

Комбинатда ҳар кварталда бадиий совет йиғилиши ўтказилади. Йиғилишда республика савдо тармоқларининг вакиллари, моделчилар, комбинат вакиллари, Бадиий Совет бўлими ходимлари қатнашадилар. Бадиий совет ўз йиғилишида Советга тушган таклифларни муҳокама қилади, энг яхшиларини ишлабчиқаришга тақдим этади.

Рассомлардан Л. Масленникова, М. Жарцова, Л. Кулагина, М. Арслонқуловлар томонидан тақдим этилган гул-расмлар аъло баҳо олди ва ишлабчиқаришга тақдим этилди.

Бироқ бизда ютуқлар билан бирга, камчиликларимиз ҳам бор. Республика Рассомлар союзининг бадиий советга ёрдам бермаслиги сабабли, Совет ўз ишини кўнгилдагидек йўлга қўйгани йўқ. Советнинг фаолияти чекланиб қолмоқда. Рассомлар союзи Бадиий совет йиғилишига рассомларни юбормайди, унинг иши ва фаолиятини кўздан кечириб турмайди. Республика рассомларининг V съезди бу масалага алоҳида эътибор бериши керак.

С. МЕХОВСКАЯ,
И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати читга гул босиш фабрикаси бадиий мастерскойининг мудири.

Пахтакорлар талаби

Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрлиги туфайли қишлоқларимизнинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб бормоқда. Далаларимизда мўл пахта ҳосили етиштирилмоқда. Чорва молларининг маҳсулдорлиги йил сайин ортиб бораётир. Колхозчиларимиз кенг, озода ва ёруғ биноларда фаровон турмуш кечирмоқдалар. Қишлоқларимизда клуб, кинотеатр, уй-жой, мактаб бинолари қад кўтармоқда. Буларнинг ҳаммаси эркак ва аёл колхозчиларимиз — механизатор, зоотехник, хуллас қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг ижодий меҳнатлари самарасидир.

Биз колхоз клублари, чойхоналарда ўтириб ҳордиқ чиқарар эканмиз, ана шу меҳнатда ҳаммага намуна бўлаётган ижодкор кишиларимизнинг образини, социалистик қишлоғимиз қиёфасини акс эттиришга бағишланган расмларни кўришни истаймиз. Рассомларимизнинг бу соҳада қилаётган ишлари эса ҳали бизни қаноатлантира олмайди. Биз қишлоқларимизни бўстонга айлантираётган кишиларимиз образининг ёрқин бўёқларда жонли чизиб берилишини истаймиз.

Рассомларимиз томонидан пахтакорлар ҳаёти ва меҳнатини тасвирлашга бағишланган асарлар шундай ишлансинки, биз уларни кўриб маънавий озиқ олайлик, янгидан-янги ғалабаларга илҳомланайлик.

Ўзбекистон рассомларининг съездига муваффақиятлар тилаймиз. Рассомларимиз ижодининг жўш уриб кетишига, бизнинг тилакларимизнинг қондирилишига чин қалбимиздан ишонамиз.

Одил НОРМАТОВ,
Янгийўл районидаги Ворошилов номли колхоз раиси.

Халқимизнинг дидига муносиб асарлар яратайлик

КПСС XX съездида совет санъатини янада ривожлантириш тадбирларини белгилади ва бу соҳадаги камчиликларни очиб ташлади. Съезд коммунизм қуриш учун фидокорона курашаётган совет кишиларининг мукаммал образини яратиш, уларнинг ижодий меҳнатларини ҳар томонлама акс эттиришни рассомларимиз олдига асосий вазифа қилиб қўйди. Ана шу нуқтаи назардан қараганда, Ўзбекистон рассомлари бу улуғвор вазифани етарли даражада амалга ошираётганларича йўқ.

Республика рассомларининг IV съездидан бери ўтган давр орасида рассомларимиз кўпгина асарлар яратдилар. Булар орасида Уфимцевнинг «Оловли йиллар», Евенконинг «Бек келмоқда», Кайдаловнинг «Ҳаёт келди» полотноларини қайд қилиб ўтиш мумкин. Тарихий темаларда яратилган бу асарларда ютуқлар билан бирга камчиликлар ҳам бор. Бу асарларнинг муҳим камчилиги профессионал маҳоратнинг етишмаслигида кўзга ташланади. Совет кишиларининг ҳаёти ва меҳнатини акс эттирувчи ҳозирги замон темасидаги асарлар ичида Аҳмедовнинг «Биринчи маош», Саидовнинг «Нормасини бажармади», Уфимцевнинг «Завод ётоқхонасида», Муҳамедовнинг «Агитатор дала шийпонида» асарлари тематик оригиналлиги билан ажралиб туради.

Республикамиз тасвирий санъатида портретчилик жанри ҳам анча такомиллашди. А. Абдуллаев, З. Ковалевская, В. Фадеевлар томонидан ишланган портретлар характерлидир. Рассом А. Стимбаннинг «Генерал Собир Раҳимов» деган иши айниқса диққатга сазовордир. Шунингдек, пейзажчи рассомларимиз ҳам сўнгги вақтларда республикамиз ҳаётининг турли томонларини акс эттирувчи асарлар яратдилар. Бу ўринда Караханнинг «Нанай йўли» пейзажини, Сахарцев, Богодухов, Есин ва бошқа пейзажчиларнинг ишлари диққатта сазовордир. Броқ шунга қарамай пейзажчилик ҳали кенг қулоч ёйгани йўқ. Буни республикамиз рассомлари ҳисобга олишлари ва пейзажчиликни ривожлантиришга эътибор беришлари лозим.

Республикамиз тасвирий санъатида айниқса монументал, фреска соҳаси ҳаётдан анча орқада қолиб келмоқда. Республикамизда кенг кўламда жамоатчилик бинолари қурилаётганига қарамай, санъатнинг бу тури кенг қўлланилмаётир. Шунингдек ҳайкалтарошлик, меъморлик ҳам қолоқ соҳа бўлиб қолмоқда. Турмуш воқиаларини кенг ва чуқур ёритишда графика катта роль ўйнайди. Бироқ бу соҳада унинг спецификасига хос даражада асарлар яратилгани йўқ.

Бундан бир неча йиллар олдин бизда литография, офорт, гравюра деярли йўқ эди. 1954 йилда виставкада Кедрин ва Ошейколарнинг ишлари қўйилди. Гарчи бу асарлар ғоявий ва бадиий жиҳатдан етук бўлмаса ҳам бу қувончли воқиа эди. Китоб безаш санъатида Чепраков, Марфин, Венедиктов, Икромов, Кайдаловларнинг ютуқларини алоҳида қайд қилиш керак. Бу рассомлар китобларни мазмунига мос равишда рангбаранг қилиб безатмоқдалар.

Ўзбекистонда карикатурачи рассомларнинг катта коллективи бор. Синицкий, Воробейчиков, Леушин, Марфин, Тен ва бошқа кўпгина рассомлар шулар жумласидандир. Уларнинг ишлари газета ва журналлар орқали кенг омма орасига етиб бормоқда. Айниқса карикатурачи Евенконинг «Шумғияни юлиб ташлайлик» деган карикатураси характерлидир.

Омма орасида агитация ва пропаганда ишларини янада кенгайтиришда сиёсий плакатлар катта роль ўйнайди. Шунинг учун партия ва ҳукуматимиз тасвирий санъатнинг бу соҳасига катта эътибор бериб келмоқда. Калинин, Ткачев, Россаль, Моргунов, Циганов ва бошқа рассомлар кўпгина тематик, сиёсий плакатлар яратдилар.

Республика тасвирий санъатини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган масалаларни белгилаб олишда рассомларимизнинг V съезди муҳим роль ўйнайди. Чунки съезд ҳар бир рассомнинг ўтган съезддан бери шу кунгача қандай ижодий маҳсулот берганига якун ясайди. Рассомларимиз съезд томонидан очиб ташланган камчиликларни бартараф қилиш ва халқ хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ актуал темаларни кўтаришлари лозим.

Республикамиз рассомлари Коммунистик партиямиз XX съезди томонидан санъаткорлар олдига қўйилган улуғвор вазифаларни амалга оширишлари, бадиий маҳоратларини юксалтиришлари ва шу билан халқимиз, замонамиз талабига мос санъат асарлари яратишлари керак.

У. ТАНСИҚБОЕВ.
Ўзбекистон совет рассомлари союзининг раиси.

СССР Ташқи ишлар Министрлигида

Шу йил 25 апрельда СССРнинг АҚШдаги Элчихонаси АҚШ Давлат Департаментининг қуйидаги мазмундаги нотасини олди:

«Давлат секретари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Элчиси Жаноб олийларига ўзининг ҳурматини изҳор қилади ва «Туапсе» совет танкерининг собиқ беш денгизчисининг 1956 йил 7 апрельда Қўшма Штатлардан Совет Иттифоқига жўнаб кетганликлари блан боғлиқ бўлган аҳволга эътиборни жалб қилиш шарафига муяссардир.

Диққат билан текширгандан кейин аниқланишича, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги совет делегациясининг аъзолари ўз зиммаларига шундай ваколатларни олганлар ва мазкур денгизчиларга нисбатан шундай ишни қилганларки, бу совет делегациясининг статусига тўғри келмайди. Бу жиҳатдан Александр К. Гурьяновнинг ва Николай Туркиннинг хатти-ҳаракати айниқса қораланадиган ҳатти-ҳаракатдир. Элчи Аркадий Соболев Вашингтондаги совет элчихонасининг расмий вакили ҳозир бўлганига қарамай, «Айдлуайлд» аэропортида денгизчилар жўнаб кетиш олдидан иммиграция ва натурализация службасининг вакиллари сўроқ қилган вақтда бу ишга ўзининг аралашувини талаб қилган. Шундай бўлиб чиқадики, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳузуридаги совет делегациясининг аъзолари ана шундай қилиб ўзларининг расмий ваколатлари доирасидан ташқари чиқиб кетган ўринсиз ҳаракат қилганлар ва шундай қилиб Қўшма Штатлар билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўртасида штаб-квартира тўғрисида тузилган битимнинг шартларини бузиб, ўз резиденцияларига берилган имтиёзларни суиистеъмол қилганлар.

Шундай илтимос билдириладики, Совет Ҳукумати элчи Аркадий Соболевга ва унинг ходимларига келгусида ўзларининг муайян функцияларига амал қилишлари тўғрисида кўрсатма берсин. Александр К. Гурьянов ва Николай Туркиннинг фаолияти алоҳида характерга эга бўлганлиги сабабли Совет Ҳукумати хабардор қилинадики, уларнинг бундан буён Қўшма Штатларда туриши мақбул деб топилмайди. Шунга биноан, Александр К. Гурьянов Қўшма Штатлардан жўнаб кетиш учун тезда тегишли чораларни кўрсин, деб сўралади. Шу асосда Николай Туркиннинг Қўшма Штатларга яна келиши учун қайтадан виза бериш тўғрисидаги илтимоси ҳам шу билан рад этилади».

30 апрельда СССРнинг АҚШдаги Элчихонаси АҚШ Давлат Департаментига қуйидаги жавоб нотасини юборди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Элчихонаси Давлат Департаментига ўзининг ҳурматини изҳор қилади ва унинг 25 апрельдаги нотаси муносабати билан қуйидагини хабар қилиш шарафига муяссардир.

Совет Ҳукумати «Туапсе» танкеридан бўлган беш совет денгизчисининг АҚШдан Совет Иттифоқига қайтиб келганликлари муносабати билан БМТ ҳузуридаги Совет Ваколатхонасининг ходимлари гўё Ваколатхонанинг статусига тўғри келмайдиган ҳаракатга йўл қўйганлар, деб мазкур нотада айтилган даъвони асоссиз даъво деб рад этади.

«Туапсе» танкеридан бўлган тўққизта совет денгизчисининг АҚШда ғайри қонуний равишда ушлаб турилганлиги билан боғлиқ бўлган аҳвол албатта Давлат Департаментига маълумдир. Жумладан, 1955 йил декабрь ойида, мазкур тўққизта денгизчи Тайвань оролидан Қўшма Штатларга олиб кетилган вақтдаёқ Элчихонанинг Давлат Департаментига мактуб ёзиб, уларни озод қилиш ва ўз Ватанига қайтариш чораларини кўришни талаб қилганлиги маълумдир. Элчихона ўз вакилларига «Туапсе» танкеридан бўлган мазкур совет денгизчилари билан учрашиш имкониятини беришни ҳам талаб қилган эди.

Элчихона бу масала юзасидан бир неча марта мурожаат қилганига қарамай, Давлат Департаменти Элчихонанинг бу қонуний талабларини қондирмади. Бунинг устига, Давлат Департаменти 2 мартда Элчихонага, совет денгизчилари Элчихона вакиллари билан учрашишдан бош тортмоқдалар, деб билдиришни мумкин деб топди. Шу билан бирга Давлат Департаменти бунда денгизчиларнинг шундай баёнотини дадил қилиб кўрсатдики, кейинчалик бу хил баёнотларнинг дўқ қилиб ва мажбур қилиб қўл қўйдирилган баёнотлар эканлиги аниқланди.

Апрель ойининг бошларида совет денгизчилари — Ваганов, Лукашков, Рябенко, Ширин ва Шишин СССРнинг АҚШдаги Элчиси Г. Н. Зарубинга мурожаат қилиб ўз Ватанига қайтишда ўзларига ёрдам берилишини сўрадилар. Шу муносабат билан СССРнинг Вашингтондаги Элчихонасининг консуллик бўлими мудири совет денгизчиларининг АҚШдан жўнаб кетишлари учун зарур бўлган ҳужжатларни расмийлаштириш учун, шунингдек Совет Иттифоқига жўнаб кетишда уларга ёрдам бериш учун Нью-Йоркка борди. 6 апрельда Ваганов, Лукашков, Рябенко, Ширин ва Шишин Нью-Йоркда солиқлар департаментида бўлиб, АҚШдан жўнаб кетиш учун зарур бўлган солиқларни тўлаганликлари ҳақидаги ҳужжатларни расмийлаштирдилар.

7 апрельда Нью-Йоркдаги «Айдлуайлд» аэродромида, мазкур совет гражданлари самолётга тушиш олдидан Америка иммиграцион маъмурлари ўша совет гражданларини махсус сўроқ қилдилар, шу билан совет денгизчиларининг АҚШдан ўзлари эркин изҳор қилган хоҳиш-истакларига мувофиқ жўнаб кетаётганликларига ишониш учун тўла имкониятларга эга бўлдилар. Шу билан бирга, иммиграция амалдорлари совет гражданларини йўл қўйиб бўлмаслик даражада қўпол равишда сўроқ қилганликлари каби ўринсиз ҳаракатни кўрсатиб ўтиш зарур.

Юқорида баён қилинганлардан равшан бўлишича, мазкур совет гражданлари АҚШдан жўнаб кетган вақтда АҚШнинг иммиграцион қонунларида кўзда тутилган ҳамма зарур расмиятларга тўла риоя қилинганлиги сабабли, бу ишга БМТ ҳузуридаги СССР Ваколатхонасининг қандайдир тарзда аралашганлиги тўғрисида, Давлат Департаментининг нотасида айтилганидек, сўз очиш учун ҳеч қандай асос йўқ.

Ўз Ватанига жўнаб кетаётган совет гражданларини кузатиб қолиш вақтида БМТ ҳузуридаги СССР Ваколатхонаси ходимларининг ҳозир бўлганлиги каби фактга Элчихонанинг статусига тўғри келмайдиган ҳаракат деб қараш асло ярамайди. Шунингдек БМТ ҳузуридаги СССР Доимий Вакили А. А. Соболевнинг ўз юртига жўнаб кетаётган ватандошларини кузатиб қолиш учун келган бошқа совет гражданлари билан биргаликда аэродромда ҳозир бўлиши ҳам жуда табиидир.

Элчихона ушбу фурсатдан фойдаланиб билдирадики, БМТ ҳузуридаги Совет Ваколатхонаси Қўшма Штатлар билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўртасида БМТ штаб-квартираси ҳақида тузилган битимнинг қоидаларига ҳамиша қаттиқ амал қилиб келди ва бундан буён ҳам амал қилади.

Мана шундай шароитда БМТ ҳузуридаги Совет Ваколатхонаси ходимларига Давлат Департаментининг нотасида қўйилган асоссиз даъволарни «Туапсе» танкеридан бўлган совет денгизчиларини ғайри қонуний равишда АҚШда ушлаб тураётган Америка маъмурларининг йўл қўйиб бўлмайдиган ҳаракатларидан жамоатчиликнинг эътиборини четга тортишга қаратилган бир уриниш дебгина баҳолаш мумкин.

Элчихона совет денгизчиларини репатриация қилиш масаласи юзасидан бундан аввал Давлат Департаментига қилган мурожаатларини эслатиб, «Таупсе» танкерининг АҚШда ҳали ҳам ушлаб турилаётган совет денгизчилари — Еременко, Иваньков-Николов, Соловьев ва Татарниковларнинг ўз оилаларига қайтишларига қарши қилинаётган тўсқинликларнинг йўқотилишини ва уларнинг ўз Ватанига қайтишлари тўғрисидаги масаланинг эркин ҳал этишлари учун уларга имконият берилишини талаб қилади».

Тинчлик ва халқлар ўртасидаги дўстлик учун

Бу йил Биринчи Май бутун дунёда тинчлик ва прогресс кучларини тўхтовсиз ўстириш шиори остида, халқаро кескинликни янада юмшатиш вазиятида нишонланди.

Пекинда Биринчи май намойиши ғоят гўзал ўтди.

Намойишчилар кўтариб олган жуда кўп транспарантларда Хитой ишчилар синфининг ўз ватанининг қудратини мустаҳкамлаш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида гапирилади.

Пекинда Биринчи май намойишида юз мингларча киши қатнашди.

Хитойнинг энг йирик шаҳарларидан бири Шанхайда Биринчи май намойишларида 600 минг киши, Мукденда 400 минг киши, Уханьда 210 минг киши қатнашди.

Варшаванинг ва Польшадаги бошқа шаҳарларнинг байрам либосини кийган юз мингларча кишилари 1 майда майдон ва кўчаларга чиқдилар.

Польша бирлашган ишчи партияси Марказий комитетининг биринчи секретари Э. Охаб поляк халқини байрам билан табриклади.

Польшанинг пойтахтида Биринчи май намойишида 200 мингдан ортиқ киши қатнашди.

Чехословакиянинг пойтахти Прагада Биринчи май намойишининг қатнашчилари Вацлав майдонидан ўтдилар. Майдон устида ҳилпиллаб турган қизил алвонга қуйидаги сўзлар ёзилган: «Ленинизм байроғи остида, тинчлик ва социализм учун курашда янги ғалабалар сари».

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий комитетининг биринчи секретари А. Новотний намойиш қатнашчиларига қарата табрик нутқи сўзлади.

1 Май муносабати билан Болгария пойтахти меҳнаткашларининг катта митинги бўлди. Митингдан кейин ўтказилган намойишда 200 мингдан ортиқ киши қатнашди.

Венгрия халқи Биринчи май байрамини шодиёна нишонлади. Будапешт меҳнаткашлари намойиши тўрт соатдан ортиқ давом этди. Бу намойишда 500 мингга яқин киши қатнашди.

Об-ҳаво шароитининг ноқулай келганлиги сабабли, Бухарестда намойиш ўтказилмади. Аммо мамлакатнинг бошқа шаҳарларида ўтказилган байрам намойишларида юз мингларча кишилар қатнашди.

Германия Демократик Республикасида Биринчи май муносабати билан оммавий намойишлар ўтказилди. Бу намойишлар тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик учун, немис меҳнаткашларининг биргалашиб ҳаракат қилиши учун, Германия тарихида ишчи ва деҳқонларнинг биринчи давлати бўлмиш Германия Демократик Республикасини мустаҳкамлаш учун кураш шиорлари остида ўтди.

Албанияда ва Мўғулистон Халқ Республикасида ҳам Биринчи май тантаналари бўлиб ўтди. Пхеньянда ўтказилган байрам намойишида 300 минг киши қатнашди.

Югославия меҳнаткашлари 1 Майни тантанали вазиятда кутиб олдилар. Белградда ҳарбий парад бўлди. Ёмғир ёғиб турганлиги сабабли меҳнаткашларнинг намойиши ўтказилмади.

Ҳиндистон меҳнаткашлари 1 Майни кенг нишонладилар. Неча юз минглаб ишчи ва хизматчилар Деҳлида, Бомбайда, Канпурда, Пунада ва мамлакатнинг бошқа кўпгина шаҳарларида ўтказилган Биринчи май митинглари ҳамда намойишларида қатнашдилар.

Индонезия пойтахти Жакартада 1 Май куни катта митинг ўтказилди. Бу митингда 150 мингга яқин киши қатнашди.

30 апрельда Нью-Йоркдаги Юнион-сквер майдонида меҳнаткашларнинг Халқаро куни — 1 Майга бағишланиб кўп минг кишилик митинг ўтказилди. Меҳнаткашлар: «Атом ва водород бомбалари тақиқлансин!», «Қўшма Штатлар билан Хитой ўртасида дўстлик учун!», «Шарқ билан Ғарб ўртасида маданий алоқаларни ривожлантириш учун!», «Смит қонунининг (антикоммунистик қонун. — **Редакция**) қурбонларини озод қилиш учун!» деган сўзлар ёзилган ва бошқа жуда кўп транспарантларни кўтариб митингга келдилар.

Францияда меҳнаткашларнинг халқаро байрами — 1 Майга бағишланган жуда кўп митинг ва йиғилишлар бўлиб ўтди. Бу йил Парижда традицион Биринчи май намойиши тақиқланди. Шу сабабдан, умуммеҳнат конфедерациясида аъзо бўлган Сена департаменти касаба союз бирлашмаси Венсен ўрмонидаги велодромда оммавий митинг ташкил қилди. Об-ҳаво шароити ноқулай келишига қарамай, Франция пойтахтининг неча минглаб аҳолиси бу жойга тўпланди. Парижнинг атрофидаги районлардан ҳам кўп ишчилар келдилар. Меҳнаткашларнинг моддий аҳволини яхшилаш учун, Жазоирда уруш ҳаракатларини тўхтатиш учун ва бутун дунёда тинчлик учун кураш шиори остида ўтган бу митингда умуммеҳнат конфедерациясининг бош секретари Бенуа Фрашон ва жаҳон касаба союзлари федерациясининг бош секретари Луи Сайян нутқ сўзладилар.

Ғарбий Германия меҳнаткашлари Биринчи майни кенг нишонладилар. Кўпгина шаҳарларда байрам намойишлари бўлди.

Японияning ҳамма шаҳарларида Биринчи май байрами меҳнаткашларнинг намойишлари ва митинглари билан нишонланди. Байрам намойишларида жамъи 2 миллиондан ортиқ киши қатнашди. Токио радиоси бу йилги Биринчи май байрами Японияда ишчилар ҳаракатининг бутун тарихида нишонланган Биринчи май байрамларидан энг каттаси бўлганлигини таъкидлайди.

Капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари 1 Майда пролетар интернационализми ва бирдамлиги байроғини янада баланд кўтардилар, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик ўрнатишни, турли ижтимоий системалардаги давлатларнинг тинч тотув яшашини талаб этдилар.

(ТАСС).

ФУТБОЛ

„Пахтакор“ командасининг бешинчи учрашуви

2-май куни Тошкент «Спартак» стадионида мамлакат биринчилиги учун «Б» классда навбатдаги учрашув бўлди. Бунда «Авангард» (Свердловск) ва «Пахтакор» (Тошкент) футбол командалари учрашдилар.

Ўйин меҳмонлар ҳужуми билан бошланди. Бироқ, ташаббусни тезда ўз қўлига олган «Пахтакор» командасининг футболчилари ўйиннинг 6-минутидаёқ рақиблар дарбозасига биринчи тўпни киргазиб, ҳисобни очишга муяссар бўлдилар. Шундан кейин кураш янада жиддий тус олади. Кетма-кет атака қилган меҳмонлар ўйиннинг 30-минутида «Пахтакор» командаси дарбозасига бир тўпни тепиб киритадилар.

Ўйиннинг иккинчи ярми кучли кураш вазиятида ўтсада, ҳисоб ўзгармади. Шундай қилиб ўйин 1:1 ҳисоби билан иккала команда фойдасига ҳал бўлди. Бу учрашувдан кейин «Пахтакор» футбол командаси 9 очкога эга бўлди.

А. КИМ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 4/V да **Оғриқ тишлар**, 5/V да **Юрак сирлари**.

Ёзги бинода: 4/V да **Қароқчилар**, 5/V да **Отелло**.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/V да **Евгений Онегин**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/V да **Азиз ва Санам**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 4/V кеч соат 9 да **Ўзбекистон санъат усталари концерти**.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:
«ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги бадиий фильм **Эрксеварлар**.

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА» — кундуз ва кечқурун янги фин бадиий фильми **Гўзал Инкери**.

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:
«ВАТАН», «УДАРНИК» — **Эрксеварлар**.

НАВОИЙ номли, «ИСКРА» — **Гўзал Инкери**.

«ХИВА» — янги немис бадиий фильми **Эрнст Тельман ўз синфининг доҳиси** (2-серия).

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 03731. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1427.